

Lenéz az Úr a mennyből
az emberek fiaira, hogy
lássa: van-e okos,
aki Istennel gondol?
Zsolt 14,2

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

LXXIX. évf. 4. • (3884.)
2023. január 22. • Ára 360 Ft

Képzések a bionikától a vallásismeretig

Katolikus intézmények
is bemutatkoztak
az Educatio Oktatási Szakkiállításon

Közel kétszáz intézmény – köztük a Magyar Katolikus Egyház öt intézménye – részvételével január 12. és 14. között zajlott a Hungexpón a 23. alkalommal meghirdetett Educatio Nemzetközi Oktatási Szakkiállítás. A rendezvényre – amelyen több mint ezer diák tájékozódhat a felvételi lehetőségekről és találkozhat a felsőoktatási intézmények képviselőivel – január 13-án Veres András, az MKPK elnöke is ellátogatott. Riportunk a kiállításon készült.

Nagy élet van a Hungexpo legnagyobb csarnokában. A 23. Educatio kiállításon óriási az érdeklődés, rengeteg a látogató. Többségében középiskolások, akik információkhoz szeretnének jutni pályaválasztásuk megkönnyítéséhez. Az egyetemek és főiskolák mellett nyelviskolák, tankegyetemek is bemutatkoznak, de a látogatók találkozhatnak azokkal az ipari, gazdasági szereplőkkel is, amelyek együttműködnek az említett intézményekkel.

A rendezvényre pénteken kilátogatott a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE) vezetősége. Veres András, az MKPK elnöke és Tóth Tamás, az MKPK titkára, valamint Kuminetz Géza rektor elsőként a legnagyobb hazai katolikus felsőoktatási intézmény, a PPKE standját keresték fel. A felsőoktatás katolikus képviselői egymás közelében, a szakkiállítás központi részén kaptak helyet.

(Folytatás a 3. oldalon)

Fotó: Merényi Zita

Szent Margit önfeláldozása és engesztelése

Szentmise IV. Béla király lányának kolostoránál

(Tudósítás a 3. oldalon)

A szolgáló Krisztust hordozzák

Tájékoztató nap az állandó diakonátusról Máriabesnyőn

Az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye és a Váci Egyházmegye által közösen működtetett diakónusképző intézet tájékoztató napra hívja a diakonátus iránt érdeklődőket február 4-én Máriabesnyőre. Ki az állandó diakónus? Ki vállalhatja ezt a szolgálatot? Mi a diakónus helye és szerepe az Egyházban? Paszternák Tamás pasztorális püspöki helynök, az intézet igazgatója válaszolt kérdéseinkre, bemutatva a tájékoztató nap programját.

– Pappótlék, pópap, a papság előszobája... Sok a félreértés, a meg nem értés azzal kapcsolatban, mit is jelent a diakonátus. Ki az állandó diakónus?

– A diakónus felszentelt személyként Krisztust jeleníti meg, a szolgáló Krisztust hordozza. Hivatásában a diakónus megéli önmaga odaadását Krisztusnak. Civil foglalkozása mellett a szabadidejéből áldoz arra, hogy Isten országát építse. Az állandó diakónus konkrét feladata az oltár szolgálatában, illetve az evangélium hir-

detésében van, például igeliturgiát tart. Kiszolgáltathat bizonyos szentségeket (keresztség, házasság), áldást adhat, saját jogon áldoztathat, elviheti az Oltáriszentséget a betegekhez. Magyarországon az utóbbi évtizedekben kapott lendületet a diakonátus intézménye. Megkülönböztetjük azonban az állandó diakónusokat és az áldozópapságra készülő úgynevezett átmeneti diakónusokat, akik általában egy évi diakóniai szolgálatot követően részesülnek a papszentelésben.

(Folytatás a 8. oldalon)

A passiójáték kinyitja a lelkünket

Szervező-rendező tanfolyam
a pasaréti plébánián

A Pasaréti Színjátszó Kör és a helyi ferences plébánia szervezésében, Meskó Zsolt film- és színházi rendező irányításával ingyenes passiójáték szervező-rendező képzés indul februárban, azzal a céllal, hogy 2023-ban minél több templomban legyen passiójáték. A kezdeményezés médiatámogatója az Új Ember hetilap. Meskó Zsolttal beszélgettünk.

– A budapest-pasaréti Pádai Szent Antal-plébánia hetven-tagú színjátszóköre 2018 márciusában, a nagybőjti időszakban mutatta be a *Pasaréti Passió* című misztériumjátékot, amit Ön írt és rendezett. 2019 tavaszán beszélgettünk is erről, s akkor azt mondta: nagyon jó lenne, ha minél több plébánián felújítanák a passiójátékok hagyományát.

– Az előzmények valóban ehhez a darabhoz kötődnek. Az egyik, négy előadásból álló ciklust több mint kétezer-ötszázan nézték meg a helyszínen, kénytelenek voltunk embereket elküldeni, akkora volt az érdeklődés. A technikai eszközöket kedvezményesen a rendelkezésünkre bocsátó cég vezetője ekkor azt mondta: ha minden hirdetés nélkül ennyi embert érdekel ez az előadás, akkor megfelelő hirdetéssel egy arénát is biztosan meg tudnánk tölteni. Ugyan már, mondtam, a passió nem az arénába való! Az említett cégvezető véleményét ugyanakkor megosztottam a passió szereplőivel, és az egyikük azt mondta: van egy varrodám, csinálassuk meg a jelmezeket, támogatlak ebben.

(Folytatás a 9. oldalon)

Perui püspökök
a megbékélésért – Válságban
a dél-amerikai ország
7. oldal

Küzdelem a lelkekért
(1. rész)

A pártállam az egyház ellen
1956 után
11. oldal

Lovas zarándoklat
a madéfalvi veszedelem
évfordulóján
12. oldal

ISSN 0133-1205

9 770133 120548

23004

November 23-án délelőtt a Szentatya folytatta a megkülönböztetés témájáról megkezdett katekézissoroztatát. Miután a múlt héten a vigasztalanságról, a mai alkalommal a vigasztalásról, az Istentől származó belső örömről és békéről elmélkedett. Ferenc pápa teljes katekézisének fordítását közreadjuk.

Kedves testvéreim, jó napot kívánok!

Folytatjuk a megkülönböztetésről szóló katekéziseket: hogyan tudjuk felismerni, mi zajlik a szívünkben, a lelkünkben. Miután megfontoltuk a vigasztalanságnak – a lélek sötétségének – néhány aspektusát, ma a vigasztalásról beszélünk, a lélek világosságáról, mely újabb fontos elem a megkülönböztetéshez, és nem szabad magától értődőnek vennünk, mert téves értelmezések is előfordulhatnak.

Meg kell értenünk, mi a vigasztalás, ahogyan azt is próbáltuk jól megérteni, mi a vigasztalanság.

Mi a lelki vigasztalás? Egy belső öröm megtapasztalása, mely lehetővé teszi, hogy az ember meglássa Isten jelenlétét mindenben; erősíti a hitet és a reményt, valamint a jó cselekedetekre való képességet. Aki vigasztalást él át, az nem adja meg magát a nehézségekkel szemben, mert olyan békességet tapasztal, amely erősebb a megpróbáltatásnál. Tehát ez nagy ajándék a lelki élet és az egész élet számára. Ennek a belső örömnak a megélése.

A vigasztalás olyan belső mozgás, amely önmagunk legmélyét érinti. Nem feltűnő, hanem szelíden és finoman érinti a lelket, mint a víz-csepp, amikor szivacsra hull (vö. Loyolai Szent Ignác: *Lelki gyakorlatok*, 335): az ember úgy érzi, hogy körülveszi Isten jelenléte, de az mindig tiszteletben tartja szabadságát. Sosem valami tőlünk idegen dolog, ami kényszerítené akaratumkat, nem is múló eufória: el-lenkezőleg, mint láttuk, még a fájdalom is – például a bűneink miatti fájdalom – a vigasztalás okává válhat.

Gondoljunk Szent Ágoston élményére, amikor édesanyja-

val, Mónikával az örök élet szépségéről beszélt; vagy Szent Ferenc tökéletes öröme – mely igen nehezen elviselhető helyzetekhez kötődött –; és gondoljunk arra a sok szent férfira és nőre, akik nem azért voltak képesek nagy dolgokra, mert jónak és alkalmasnak tartották magukat, hanem mert Isten szeretetének békét adó édessége meghódította őket. Ez az a béke, amelyet Szent Ignác ámulattal vett észre lelke mélyén, amikor a szentek életét olvasta.

Vigasztaltnak lenni annyit jelent, mint békében lenni Istennel, azt érezni, hogy minden elrendeződött békében, minden harmonikus bennünk.

Ez az a béke, amely eltölti Edith Steint a megtérése után; egy évvel a keresztség felvétele után Edith Stein azt írja: „Ahogy átadom magam ennek az érzésnek, apránként új élet kezd betölteni, és – akaratom bármilyen megfeszítése nélkül – új dolgok megvalósítása felé készítek. Úgy tűnik, hogy ez az életáramlás egy olyan tevékenységből és erőből ered, amely nem az enyém, és amely anélkül, hogy erőszakot tenne rajta, aktívvá válik bennem” (*Psicologia e scienze dello spirito*, *Citt Nuova*, 1996, 116). Vagyis egy hamisítatlan, valódi béke, amely jó érzéseket kelt bennünk.

A vigasztalás mindeneke-lőtt a reménnyel áll kapcsolatban, a jövőre irányul, útnak indít, lehetővé teszi, hogy olyan dolgokat kezdeményez-zünk, amelyeket addig min-dig elhalasztottunk, vagy el sem tudtunk képzelni, mint például Edith Stein a megke-resztelkedést.

A vigasztalás ilyen béke, de nem azért, hogy csak ülünk és élvezzük, nem, hanem békét ad, az Úr felé vonz, és útnak indít, hogy cselekedjünk, hogy jó dolgokat tegyünk. A vigasztalás idején, amikor vig-aszban élünk, mindig vágy ébred bennünk, hogy jó dol-

gokat tegyünk. Ezzel szemben, amikor a vigasztalanság ideje van, arra érzünk készte-t, hogy magunkba zárko-zunk, és semmit se tegyünk. A vigasztalás előrelendít, má-sok felé, a társadalom felé, az emberek szolgálatára indít. A

lelki vigasz nem „irányítható” – nem lehet azt mondani, hogy most jöjjön a vigasztalás, nem, nem lehet irányítani –, nem lehet tetszés szerint programozni, hanem a Szentlélek ajándéka: a távolságokat lát-szólag megszüntető meghitt-séget tesz lehetővé Istennel. A Gyermek Jézusról nevezett Szent Teréz, amikor tizenégy éves volt, ellátogatott a római Santa Croce in Gerusalemme-bazilikába, és próbálta meg-érinteni az ott tisztelt szöveget, mely egyike volt azoknak, amelyekkel Jézust keresztre feszítették. Teréz úgy érzékeli ezt a merészségét, mint amelyre a szeretet és a biza-lom ragadtatta el. Majd ezt írja: „Igazán túl merész voltam! Szerencsére, a jó Isten, aki a szívek mélyére lát, tudja, hogy tiszta volt a szándékom, [...] úgy teszek vele szemben,

mint a gyermek, aki azt hiszi, hogy minden szabad neki, és a sajátjának tekinti Atyja kin-cseit” (Önéletrajz, Sarutlan Kármelita Nővérek, Magyar-szék, 2015 191).

A vigasztalás spontán, arra készítek, hogy mindent spon-

Mit jelent ez? Azt jelenti, hogy a vigasztalás bátorra tesz ben-nünket: a sötétség, a vigaszta-lanság idején azt gondoljuk: „Erre nem vagyok képes.” A vigasztalanság búskomorra tesz, mindent sötétben látunk: „Nem, nem tudom megtenni,

tán csinálj, mintha gyermek lennél. A gyermekek spontá-nok, és a vigasztalás arra kés-zet, hogy spontánok legyünk, rendkívül nagy békével.

Egy tizenégy éves lány csodálatos leírást ad a lelki vi-gasztalásról: gyengédséget ér-zünk Isten iránt, mely felbáto-rít bennünket abban a vá-gyunkban, hogy részt ve-gyünk az ő életében, hogy azt tegyük, ami neki tetszik, mert bizalmas kapcsolatban érez-zük magunkat vele, úgy érez-zük, hogy az ő otthona a mi otthonunk, befogadottnak, szeretettnek, felüdítettnek érezzük magunkat. Ezzel a vi-gasztalással nem adjuk meg magunkat a nehézségekkel szemben: Teréz ugyanis ugyanazzal a merészséggel kéri a pápától, hogy beléphe-sen a Kármelbe. Bár túl fiatal, mégis megkapja az engedélyt.

nem fogom megtenni.” Ezzel szemben a vigasztalás idején másképp látjuk ugyanazokat a dolgokat, és azt mondjuk: „Én megyek előre, én megcsi-nálom.” „Biztos vagy benne?” „Érzem Isten erejét, és me-gyek előre.” A vigasztalás te-hát arra ösztönöz, hogy menj előre, és olyan dolgokat tegyél meg, amelyekre a vigasztalan-ság idején nem lennél képes; arra ösztönöz, hogy megtedd az első lépést. Ez a vigasztalás szépsége.

De legyünk óvatosak! Jól meg kell különböztetnünk az Istentől jövő vigasztalást a hamis vigasztalásoktól. A lelki életben valami hasonló törté-nik, mint az emberek által gyártott termékeknél: vannak eredetiek és vannak utánza-tok. Ha a valódi vigasztalás olyan, mint a szivacsra hulló csepp, szelíd és bensőséges,

az utánzatok hangosabbak és hivalkodóbbak: merő lelkesé-dés, szalmatűz, tartósság nél-kül, arra készítek, hogy az em-ber magába forduljon, és ne tö-rődjön másokkal. A hamis vi-gasztalás végül üresen hagy bennünket, távol létünk közép-pontjától. Ezért van az, hogy amikor boldognak, békésnek érezzük magunkat, bármire képesek vagyunk. De ne té-vesszük össze ezt a békét a mú-ló lelkesedéssel, mert a lelkesé-dés ma még megvan, de hol-napra lelohad, és nincs többé.

Ezért kell megkülönböz-teztést végezni akkor is, ha az ember vigasztaltnak érzi ma-gát. Mert a hamis vigasztalás veszélyessé válhat, ha öncélú-an, megszállottan keressük, és megfeledekezünk az Úrról. Ahogy Szent Bernát monda-ná, az ember Isten vigasztalá-sait keresi, és nem a vigaszta-lások Istenét. Nekünk az Urat kell keresnünk, és az Úr az ő jelenlétét megvigasztal és előrelendít bennünket. És ne azért keressük Istent, hogy vi-gasztalást hozzon nekünk: nem, ez nem működik, nem szabad érdekből cseleked-nünk. Ez annak a gyermeknek a dinamikája, akiről múltkor beszéltünk, aki csak azért ke-resi a szüleit, hogy kapjon töl-lük dolgokat, de nem önma-gukért: érdekből megy. „Apa, anya!” És a gyermekek tudják, hogyan kell ezt csinálni, ami-kor a család megosztott, ki tudják játszani egyiket a má-sikkal ellen, megvan ez a szoká-suk, hogy itt is kérnek, ott is kérnek, ez nem tesz jót, ez nem vigasztalás, ez érdek. Minket is fenyeget a veszély, hogy az Istennel való kapcsola-tunkat gyermekenek éljük meg, saját érdekeinket keres-sük, Istent a saját hasznunkat szolgáló tárggyá próbáljuk le-alacsonyítani, elveszítve a leg-szebb ajándékot, ami ő maga. Így haladjunk előre az élet-ben, mely Isten vigasztalásai és a világ bűneinek vigaszta-lásai között halad, de tud-junk megkülönböztetni, mikor van szó Istentől származó vi-gasztalásról, mely lelkünk mélyéig békességgel áraszt el, és mikor van szó múló lelke-sedsérről, mely nem rossz, de nem Isten vigasztalása.

Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican.va

Újraindul a vizsgálat Emanuela Orlandi ügyében

Negyven évvel ezelőtt tűnt el a tizenöt éves lány

Majdnem negyven évvel a 15 éves Emanuela Orlandi eltűnése után Alessandro Diddi, a Vatikán igazságügyi megbízottja a csendőrséggel együtt úgy döntött, hogy újraindítja a nyomozást e fájdalmas és sötét ügy kapcsán. Újra átvizsgálják a rejtélyes eset összes ügyiratát, dokumentumát, jelentését, minden információt és tanúvallomást.

Mindenre kiterjedő munkát végeznek, minden követ megmozgatnak, hogy megpróbálják megfejtetni a homályba vesző részleteket, és végleg véget vessenek a hajmeresztő találgatásoknak. Az igazságügyi megbízott áttekinti a korábbi vizsgálatok során szerzett adatokat, még mélyrehatóbban megvizsgálja a régebbi nyomokat, de szándékában áll új nyomokon is elindulni.

Minden egyes elemet újra meg-vizsgálják 1983. június 22-e délután-jától, amikor a 15 éves gyermeknek, egy vatikáni alkalmazott lányának

nyoma veszett, miután zeneórára in-dult otthonról a Sant’ Apollinare tér-re. A Sant’ Apollinare-bazilikában évek múlva fedezték fel a Banda del-

szintén abban az évben tűnt el. Az ügy nemrég a Netflix dokumentum-sorozata által vált szélesebb körben is ismertté.

la Magliana nevű olasz maf-fiaszervezet egyik vezetője, Renatino Enrico De Pedis sir-ját. Egyes tanúvallomások szerint a bűnözői csoport fontos szerepet játszott az ügyben.

A vatikáni igazságszolgálatás kezdeményezése öss-zhangban van azzal, hogy a történetek óta több pápa is ér-deklődést tanúsított az igaz-ság keresése iránt, kezdve II. János Pállal, aki egy Úran-gyala-imádság alkalmával beszélt arról a feltevésről, hogy esetleg emberrablás tör-tént. Az Emanuelával kapcsola-tos új nyomozás fényt derí-thet egy vele egykorú lány, Mirella Gregori ügyére is, aki szintén abban az évben tűnt el. Az ügy nemrég a Netflix dokumentum-sorozata által vált szélesebb körben is ismertté.

Az olasz igazságszolgáltatás 2015 októberében lezárta az ügyet: a vizs-gálóbíró az ügyészség kérésére, ér-demi bizonyítékok hiányában meg-szüntette a két lány eltűnésével kap-csolatos nyomozást. Három évvel később a Vatikán zöld utat adott a római Via Pón található vatikáni nunciátúra épületében végzett resta-urálási munkálatok során talált cson-tok DNS-vizsgálatára: összevetették Emanuela Orlandi DNS-ével, de ez nem hozott pozitív eredményt.

„A parlamentben egy olyan vizs-gálóbizottság létrehozásán dolgo-zunk, amely segíti majd a nyomozók munkáját, a következő hetekben ebbe az irányba fogunk gyorsan elmozdul-ni” – nyilatkozta Roberto Morassut olasz képviselő, aki parlamenti vizs-gálóbizottságra vonatkozó javaslatot terjesztett elő Emanuela Orlandi ügyében és még két másik ügyben.

Fordította: Thullner Zsuzsanna
Forrás és fotó: Avvenire

Képzések a bionikától a vallásismeretig

Katolikus intézmények is bemutatkoztak az Educatio Oktatási Szakkiállításon

(Folytatás az 1. oldalról)

„Kiléptünk az egyetemek közé. Örömteli, hogy így a fiatalok könnyen rátalálnak a Katolikus Egyház által fenntartott intézményekre, s remélem, újabb hallgatókat nyerünk meg” – mondta Veres András püspök, aki végiglátogatta az Apor Vilmos Katolikus Főiskola, a Gál Ferenc Egyetem, az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem és a Sapientia Hittudományi Szerzetesi Főiskola standját.

„Örömmel állapítom meg, hogy ez már a huszonharmadik év, hogy megszervezték ezt a kiállítást. A tömeg pedig mutatja, hogy nem fáradt ki ez a rendezvény. Az intézmények standjait meglátogatva megtudtam, hogy sok diák a rendezvényen szerzett információ hatására változtatja meg preferenciáit. Jó, hogy mi is itt vagyunk” – értékelte a rendezvényt jelentőségét.

A látogatás lehetőséget adott beszélgetésre az idei felvételit érintő változásokról, újdonságokról is. Az Erasmus-ösztöndíjak felfüggesztése a katolikus intézmények diákjaira nem vonatkozik, hiszen ezek nem alapítványi, hanem egyházi fenntartásban működnek, de a katolikus intézmények képviselői bíznak abban, hogy megegyezés születik az Erasmus-programot illetően Magyarország és az Európai Bizottság között.

Öt katolikus intézmény mutatkozott be a rendezvényen. A létrejöttének 30. évfordulóját ünneplő Pázmány Péter Katolikus Egyetem négy kara várja a hallgatók jelentkezését. A Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, az Információs Technológiai és Bionikai Kar, a Jog- és Államtudományi Kar, valamint az 1635-ben alapított Hittudományi Kar harmincnégy szakjá-

nak kínálata sokirányú és komplex képzettséget nyújt.

Birher Nándor, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Karának (PPKE BTK) dékánja elmondta, örvendően nagy az érdeklődés egyetemük iránt. Kiemelte, a bölcsészkarok közül hozzájuk jelentkeztek tavaly a legtöbben. Töretlenül népszerű szak a pszichológia, az anglisztika, a kommunikáció és a nemzetközi tanulmányok. Kuriózum az armenológia specializáció, mely képzés világszinten is kiemelkedő. Újdonság, hogy Esztergomban is elindul a pszichológia levelező képzés. Ugyancsak új fejlesztés a neveléstudomány MA-szak, ami a pedagógusképzés nehéz helyzetében jelenthet segítséget.

A PPKE BTK felvételijében várhatóak változások, bizonyos szakokra könnyítést jelent, hogy nem elvárás az emelt szintű érettségi, és jövő évtől nem követelmény a nyelvvizsga. Pszichológián, anglisztikán feltétel marad az emelt szintű érettségi. A jövőre egyetemi hatáskörbe kerülő 100 pont – a pluszpontok –

esetében a Pázmány honorálni kívánja a katolikus hittanon való részvételt, az egyházi ajánlást, illetve szakmai gyakorlatokra, valamint tanulmányi versenyekre – sok OKTV-s jelentkezőjük van – is fognak pluszpontot adni.

Komáromi László, a PPKE Jog- és Államtudományi Karának (JÁK) dékánja a felvételit tekintve szintén azt hangsúlyozta, többletpontként jelenik meg jövőre a szervezett hittanoktatáson való részvétel. A jogász osztatlan képzésben továbbra is elvárás az emelt szintű érettségi. A mostani felvételi eljárásban már nem feltétel az igazságügyi igazgatás képzésben az emelt szint. A JÁK széles körben tud felajánlani hallgatóinak külföldi részképzéseket, főként európai országokban, de a tengeren túlra is tudnak küldeni hallgatókat.

Szeptembertől indul a karon a Master of Business Administration (MBA) szak, amely vállalatok működtetésére, irányítására készít fel. Ennek keretében sajátos oktatási módszertant vezetnek be, a navarrai katolikus egyetem barcelonai üzleti iskolájának

(IESE Business School) módszerét kívánják követni. Az IESE a Financial Times által készített rangsor szerint az egyik legmagasabban jegyzett MBA-képzéssel rendelkezik. A JÁK oktatói az IESE által szervezett oktatásmódszertani továbbképzésen vettek részt. Az MBA értékalapú üzleti szemléletet kíván képviselni Magyarországon, hangsúlyozva, hogy az üzleti profizmus és etikai szemlélet kéz a kézben járnak.

Góth Júlia, az Információs Technológiai és Bionikai Kar (ITK) tanulmányi dékánhelyettese elmondta, a karon mind a mérnökinformatikus, mind a molekulá-

ris bionika alapszakon megmaradt az emelt szintű érettségi követelménye. A Hittudományi Kar iránt is nagy volt az érdeklődés – számolt be a délelőtti aktivitásról Pongrácz Benedek, a Szombathelyi Egyházmegye ötödéves papnövendéke. A HTK-ra teológus, közösségszervező és hittanár szakokra várják a jelentkezőket nappali és levelező formában. „Több mint húszan léptek a standunkhoz. Nyílt dialógusra hívtuk a kiállításra látogató fiatalokat. Bátorítottuk a beszélgetést, mit gondolnak a Katolikus Egyházról, milyen az istenkapcsolatuk. Volt érdeklődő, aki kifejezetten a papságra kérdezett rá. Egészen mély beszélgetések is kialakultak az élet értelméről, a személyes életünkről, a hivatásunkról, a világ jelenlegi állapotáról.”

Gloviczki Zoltán, az Apor Vilmos Katolikus Főiskola rektora elmondta, intézményük az ország utolsó pedagógusképző főiskolája. Bár országosan drámaian csökkent a pedagógusképzésre jelentkezők száma, az Aporban a frissen érettségizett jelentkezők száma nőtt, de nem volt akkora a kereslet, mint szeretnék volna.

Az Apor óvodapedagógus, tanító, szociálpedagógus, mentálhigiénés szakember és közösségszervező, katekéta, lelkipásztori munkatárs képzést nyújt.

Bíró Balázs, az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem teológus, közösségszervező és hittanár szakokra várják a jelentkezőket nappali és levelező formában. „Több mint húszan léptek a standunkhoz. Nyílt dialógusra hívtuk a kiállításra látogató fiatalokat. Bátorítottuk a beszélgetést, mit gondolnak a Katolikus Egyházról, milyen az istenkapcsolatuk. Volt érdeklődő, aki kifejezetten a papságra kérdezett rá. Egészen mély beszélgetések is kialakultak az élet értelméről, a személyes életünkről, a hivatásunkról, a világ jelenlegi állapotáról.”

Az Apor óvodapedagógus, tanító, szociálpedagógus, mentálhigiénés szakember és közösségszervező, katekéta, lelkipásztori munkatárs képzést nyújt.

Bíró Balázs, az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem teológus, közösségszervező és hittanár szakokra várják a jelentkezőket nappali és levelező formában. „Több mint húszan léptek a standunkhoz. Nyílt dialógusra hívtuk a kiállításra látogató fiatalokat. Bátorítottuk a beszélgetést, mit gondolnak a Katolikus Egyházról, milyen az istenkapcsolatuk. Volt érdeklődő, aki kifejezetten a papságra kérdezett rá. Egészen mély beszélgetések is kialakultak az élet értelméről, a személyes életünkről, a hivatásunkról, a világ jelenlegi állapotáról.”

érettségét a jelentkezőktől; jövőre várhatóak nagyobb változtatások, ugyancsak a hitoktatásban való részvétel fog többletpontot jelenteni. Újdonság, hogy szeptembertől kántorképzést indítanak. Nő a mesterszakok amúgy is széles kínálata, így például művészeti képzéssel. Fő profil marad az informatika, a gazdaságtudomány és a pedagógia. Az egyetem sok országban tud külföldi tanulmányokat kínálni a hallgatóinak.

A Gál Ferenc Egyetem négy kara mutatkozott be: Egészség- és Szociális Tudományi Kar, Gazdasági Kar, Teológiai Kar, Pedagógiai Kar.

A Gazdasági Karon gazdálkodás és menedzsment, műszaki menedzser, pénzügy és számvitel képzést nyújtanak békéscsabai és szegedi helyszínnel. A Teológiai Kar négy helyszínen, Szegeden, Gyulán, Szarvason és Békéscsabán kínál képzéseket, mindenütt van katekéta-lelkipásztori munkatárs alapszak. A Pedagógiai Kar központja Szarvas, de vannak képzéseik Szegeden és Budapesten is, csecsemő- és kisgyermeknevelő, óvodapedagógus, tanító képzést kínálnak. Az Egészség- és Szociális Tudományi Kar központja Gyula, ápolás és betegellátás, egészségügyi szervező és szociális munkás képzésük működik Gyulán, Szegeden, valamint Szarvason.

A Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola alap- és mesterképzésein hittanárokat, nevelőtanárokat, katekétákat, lelkipásztori munkatársakat, teológusokat, lelkigondozókat képeznek. Emellett vannak szakirányú továbbképzéseik, amelyek közül palettájuk újdonsága a szupervizor és a vallásismeret szakirányú képzés.

Trautwein Éva
Fotó: Merényi Zita

Több százan gyűltek össze január 15-én, vasárnap a Margitszigeten, hogy – ahogy évtizedek óta hagyomány – megemlékezzenek Szent Margitról, az engesztelés Árpád-házi szentjéről. A IV. Béla király lányának egykori kolostora romjai között Erdő Péter bíboros, prímás mutatott be szentmisét.

Erdő Péter bíboros, prímás szentbeszédében felhívta a figyelmet arra: Szent Magit megmentette hazánkat egy öngyilkos polgárháborútól, de nem fegyverrel. Engesztelt, imádkozott és hősiiesen gyakorolta a segítő szeretet cselekedeteit.

A Judit könyvből felolvasott ösztövségi részlethez kapcsolódva Erdő Péter bíboros homíliájában felidézte: az emberileg reménytelen helyzetben levő választott népet a hatalmas ellenséges túlerővel szemben „nem katonák, hanem egy bátor és hívó asszony hőstette által menti meg Isten a pusztulástól”, Judit az, aki levágja az ellenség vezérének, Holofernesnek a fejét. Szent Margit – kötötte a főpásztor a magyar szentet az olvasmány történetéhez – nem fegyveres hőstettet vitt végbe, hanem engesztelt, imádkozott, hősiiesen gyakorolta a segítő szeretet cselekedeteit, Istentől kérte a bocsánatot mások bűneiért: apját és bátyját így békítette ki. Ezzel mentette meg hazánkat egy öngyilkos polgárháborútól.

Erdő Péter bíboros: Nem hagyjuk, hogy a kintásunk és a hitünk megrepedjen

Margit önfeláldozása és engesztelése ma is időszerű – hívta fel a figyelmet a bíboros, utalva arra: a világot háború és erőszakos gazdasági átrendeződés tépázza. „Kis hazánk emberileg nem sok esélye van, hogy maga alakítsa sorsát: a gazda-

ság, de a kultúra és az emberi erőforrások kezelése is nagy nyomás alatt áll.”

Hozzátette: az egyháznak is szüksége van Szent Margit és a többi szentek közbenjárására. Kiemelte azt is, hogy nem csupán imával engesz-

telhetünk népünkért és Egyházunkért, „hanem az önmegtartóztatásnak, a nagylelkű szeretetnek számos más cselekedetével is, vagy egyszerűen azzal, hogy abban az élethelyzetben, amelyben vagyunk, újra és újra keressük Isten felszólítását, útmutatá-

sát, és amit megértünk belőle, rögtön követjük is.”

Érezzük át hazánk, Egyházunk és az emberiség helyzetét! Engeszteljünk és imádkozzunk, de cselekvő szeretettel is tegyünk tanúságot hitünkéről! Isten nem hagyja magára népét! Árpád-házi Szent Margit, könyörögj értettünk! – zárta homíliáját a szent egykori kolostorának romjai között a főpásztor, aki a záróáldás előtt köszönetet mondott mindenkinek, aki „hűségesen” eljött, hogy együtt ünnepeljen a margitszigeti romok között.

Nem hagyjuk, hogy a kintásunk és a hitünk megrepedjen, hanem újra és újra találkozunk, erősítjük egymást és kérjük Isten erősítő kegyelmét. Mert szükség van ránk, nagy szükség van a mi hitünkre egyázunknak, hazánkunk is. Adja Isten, hogy lássuk azt a fényt, amit Szent Margit megmutatott élete példájával és amit Krisztus mindannyiunknak megígért! – fogalmazott Erdő Péter bíboros.

A szentmisén jelen voltak mások mellett az Esztergom Szeminárium papnövendékei, a Szent Margitról nevezett domonkos nővérek, szerzetesek, szerzetesnők, az újlaki és több budapesti plébánia hívei, valamint a Dunakanyarból és a Felvidékről érkezett zarándokok is.

Forrás: Esztergom-Budapesti Főegyházmegye
Fotó: Wágner Csapó József

A BIBLIA ÜZENETE

Az újjászületésről

Mt 4,12–23

Jézus nyilvános működése akkor kezdődik, amikor Keresztelő János fogságba kerül. Míg János visszavonul, a Názáreti Jézus egyet előre lép, és ezzel kezdetét veszi az íge szóval és tettel való hirdetése. Azon a vidéken kezd meg nyilvános működését, ahol a nép hosszú történelmi távlatokra visszatekintve lelki sötétségben élt. A hit mint kapcsolat megtört, s az Atya a Fiú tanításán és tanúságtételén keresztül kívánja újraépíteni azt.

Igehirdetésének üzenete a megtérés, Isten országának közelsége és a meghívás. Az evangélium két mondatot tulajdonít a Mesternek. Az első: „Térjetek meg, mert elközelgett a mennyek országa!” A megtérés együtt jár azzal a mindent átalakító belső folyamattal, melyben az ember a bűneit őszintén belátja, megvallja és meg is bánja. Három fontos lépés ez, melyek által Isten megtisztítja a szívet, s megadja az újjászületés ajándékát. A megtért ember azt is megtapasztalja, hogy akarata, illetve tettei új alapokra helyeződnek, ezért a belső történéseket konkrét tetteknek kell követniük. Az Úr által megújított kapcsolatnak láthatóvá és érthetővé kell válnia az ember környezete számára is.

Az újjászületés útján létezik egy negyedik lépés is, amely küzdelmes, és gyakran próbára teszi az embert: a jóban és a kegyelemben való kitartás. Meg kell tanulnunk a hétköznapi kísértései, gyengeségeink, elbukásaink helyett hűségesek maradni az irgalmas és békét aján-

dékozó Istenhez. A megtért ember célja: ragaszkodni a jóhoz, megmaradni a kegyelemben.

Jézus második mondata: „Kövessetek engem, és én emberek halászává teszlek titeket!” Két halászt szólít meg, akiknek minden kézzelfogható vagyonuk egy bárka és a munkájukhoz szükséges hálók. Ők otthagynak mindent, követik a Mestert, és ugyanígy tesznek a többiek is. Döntésük egyértelmű és szabad volt, amint az minden hivatás alapvető feltétele. Éppen a szabad, határozott és szeretetből hozott döntés következménye, hogy a tanítványok új életet kezdenek: a kézzelfoghatót felváltja a láthatatlan, az egyértelműt a titok, a mindennapi bizonytalanságból kilépve a feltétel nélküli bizalommal találkozhatnak.

Amikor felismerem, hogy életem nem jó irányba tart, akkor Jézus arra hív, hogy forduljak vissza, és változtassak irányt, majd ha ez megtörtént, maradjak vele. Minden alkalmatlanságom és méltatlanságom ellenére is meghív, kéri, hogy dobjam el a dolgok s eszközök hálóját, és fogadjam el szabadon mindazt, amit nekem készített. Minden tanítványi meghívás átalakítóerővel bír, s ebben a mi életünk is új értelmet kap, örömünk forrása már nem valamitől függ, hiszen utunkat a személyes Istennel járjuk. Így értjük meg, hogy nincs nagyobb vagy mélyebb szolgálat, mint Isten országát építeni.

Serfőző Levente

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

A Szent Liturgiáról (108.)

Természetesen a Görögkatolikus Egyházban is él a házszentelés gyakorlata. A régmúltban és főleg faluhelyen rögtön vízkereszt napján végezte ezt a pap. Nagyobb településeken még másnap is folytatta, s évente változott, hogy az alvégen vagy a felvégen kezdje-e a sort. Mára már – sajnálható módon – megcsappant az igény e szertartás iránt, és a legtöbb helyen csak hívásra megy a pap házat szentelni. Talán azért is érdemes áttekinteni ezt az öt részből álló rövid szertartást, mert így megláthatjuk, milyen egyszerű segítséget nyújt az Egyház ahhoz, hogy megszentelt környezetben élhessünk.

Az ünnep fő énekével az „A Jordánban való kereszteltetésedkor, Urunk” tropárral kezdjük a szertartást. Ez annyira jellegzetes szöveg, hogy a hívek könyv nélkül tudják. Közvetlenül utána éneklí a pap, hogy „Könyörögjünk az Úrhoz”, mire a nép a szokásos választ adja: „Uram, irgalmazz!”

A második rész a legfontosabb és legterjedelmesebb: a papi imádság. A pap így fordul Jézus Krisztushoz: „ki istenséged titkát a Jordánban való megkeresztelkedésed alkalmával az Atyának szöszata és a Szentlélek megjelenése által kinyilatkoztattad”. Ebben benne van az ünnep mindkét elnevezése: az úrjelenés és az istenjelenés. Jézus ugyanis a megkeresztelkedésével jelent meg a nyilvánosság előtt, illetve ekkor történt a Szentháromság első kinyilatkoztatása. A folytatásban hangzanak el a fontos kérések. Az első: „Urunk, őrizd meg minden bajtól sértetlenül mindazokat, kik e hajlékban laknak!” Majd a második: „küldd le rájuk s mindenre, ami övék, szent áldásodat”.

Íme, már ezekben is benne van a házszentelésnek – mint szentelménynek – a hatása. De még folytatódnak a kérések: „állítsd melléjük őrző angyalodat, hogy őket minden sükségtől, szorongatóstól, csapástól, testi-lelki betegségtől és kártól megóvjaj!” Nyilvánvalóan csak költői kérdés lehet: szabad-e kihagynia a keresztény embernek, a keresztény családnak a házszentelést, amely ilyen hatással van rá? S lássuk még a következő kérés hatását is: „Ajándékozz nekik állandó jó egészséget és hosszú életet, hogy a hit szerint való érényekben sikeresen előrehaladva s üdvösségüket malasztjaid által biztosítva, a süksüéses földi javakban is bővelkedjenek!” Hát honnan várhatnánk hathatósabb segítséget, mint Jézus Krisztustól, aki „minden megszentelés és áldás forrása”?

Harmadik mozzanatként következik a ház tényleges megszentelése, amint az előírás jelzi: a pap „szentelt vízzel hinti meg a házat a négy fő égtáj irányában, kereszt alakban”. Közben pedig végzi a szentelést: „Megáldatik e ház a Szentlélek kegyelme és a szentelt vízzel való meghintés által az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében. Ámen.” Íme, a Jordánnál első alkalommal kinyilatkoztatott Szentháromság nevében történik a házszentelés! Ezzel az Isten kegyelme tölti el a házat, a lakást, a lakóteret. A szertartás negyedik része az ünnepi konták éneklése: „Kijelentéd magadat ma a mindenségnek.”

Végül ötödik részként keresztcsókolással zárul a szertartás: „Krisztus közöttünk! Van és lesz!” És ez a házszenteléssel meg is valósult.

Ivancsó István

PÁRBESZÉD A LITURGIÁRÓL

Az ünneplés művészete 1.

Szürke, borús januári napokon különösen is meg tudjuk becsülni a felhők közül előbukkadó és az ablakon átsütő gyenge napsugarakat. Az advent és a karácsonyi ünnepkör ráhangolt bennünket arra az örömrre, amit Isten népe Jézus megtestesülésére tekintve átél: mi, akik még sötétségben járunk, nagy fényességet látunk. A nagybőjt és a húsvéti idő megtanít arra, hogy a feltámadás fényessége tölti meg melegséggel és étellel azt a rövid időt, amíg a templomban együtt vagyunk. Ezt a két ünnepi időszakot azért kapjuk, hogy évről évre újratanuljuk az ünneplés művészetét, amit az évközi időben is megőrizhetünk.

Ferenc pápa hosszan ír az ünneplés művészetéről (*Desiderio desideravi* 48-60). A latin kifejezés: *ars celebrandi*, számunkra is ismerős. Szokás úgy fogalmazni, hogy a misét egy-egy pap celebrálja. A pápai levél szerint „ha erről a témáról beszélünk, hajlamosak vagyunk arra gondolni, hogy ez csak a felszentelt szolgálattevőkre vonatkozik, akik az elnöki szolgálatot végzik. Valójában azonban ez egy olyan magatartás, amelyet minden megkereszteltnek meg

kell élnie. [...] A közösség egy emberként (Neh 8,1), sokféleképpen vesz részt az ünneplésben” (DD 51).

Amikor ünnepelni megyek, az ünneplés nem énrólam szól, hanem az ünnepeltről. Mi, akik részt veszünk az ünnepen, egy emberként, egymásra és leginkább az ünnepelltre figyelve őrizzük az ünnep méltóságát. Ünneplőként én is részesedem abból az örömből, ami az együttlét értelmét adja. Az ünnevelt arcáról sugárzó boldogság átragad a vele és őt ünneplőkre.

Így vagyunk ezzel mi is. Krisztussal ünnepelünk, és a feltámadás világosságában olyanokká leszünk, mint a templom festett üvegablakai. Életünk az a felület, ami befogadja Isten világosságát, és saját személyiségünk csillogó, komor, élénk vagy éppen mély színárnyalatain keresztül szűrjük meg a fényt, ami bennünket is éltet. Életünk célja, hogy olyan műalkotásokká váljunk, akikre nézve mások felfedezhetik a velünk együtt ünneplő Krisztus örömének ragyogását.

Gérecz Imre OSB

A HÉT SZENTJE

Szent Marianne Cope

Január 23.

A Hessei és Rajnai Nagyhercegségben, a mai Németország területén született. A kereszttségben a Maria Anna Barbara Koob nevet kapta. Mikor két éves volt, a család kivándorolt az Amerikai Egyesült Államokba. Uticában (New York állam) telepedtek le. Nyolcéves volt, amikor édesapja rokkant lett, és mivel ő volt a legidősebb gyerek, elment egy gyárba dolgozni, hogy segítse a családot. Huszonnégy éves volt, amikor már minden testvére elég idős lett ahhoz, hogy lekerüljön a válláról a család fenntartás felelőssége. Belépett a Ferences Harmadik Rendbe, amelynek Syracuse-ban volt a központja (Third Order Regular of Saint Francis). Ekkor kapta a Marianne nevet. A fogadalomtétel után tanár lett a németajkú bevándorlók iskolájában, majd igazgatója lett a régió ilyen intézményeinek.

1870-ben a rendi kormányzótanács tagja lett. Részt vett New York állam első két katolikus kórházának létrehozásában, illetve ő lett Syracuse első közkórházának igazgatója. 1877-ben a rend általános előjárójává választották. Nagy szerepe volt a New York állambeli Geneva orvosi főiskolájának Syracuse-ba költözésében, ahol azután megreformálta a képzést: a betegek beleegyezésével a főiskola kórházában maguk a tanulók is részt vehettek a gyógyításban.

A kórház 1883-ban levelet kapott Hawaii királyától, David Kalakauától, azzal a kéréssel, hogy segítsenek a szigetek élő leprások ellátásában. A király korábban már ötven egyesült államokbeli, illetve Kanadai intézményt keresett meg ez ügyben, de mindenhol elutasították. Marianne nővér vállalkozott a feladatra, és hat nővértársával együtt 1883 novemberében megérkezett a Hawaii harmadik legna-

gyobb szigetén, Oahun működő Kaka ako Branch Kórházba. Ide hozták kivizsgálásra és megfigyelésre azokat a betegeket, akiknél felmerült a lepra betegség gyanúja. Aki valóban beteg volt, továbbküldték a Molokai szigeten működő elzárt telepre, ahol akkoriban szolgált Damien de Veuster atya.

Marianne nővér egy évvel később újabb kórházat alapított Mauin, amely a szigetek első általános kórháza volt. Emellett árvaházat hozott létre egészséges gyerekek számára, akiknek szülei betegek lettek, és ezért elválasztották őket a családjuktól.

1887-ben a kormány szigorúbb rendeletet hozott a leprás betegek társadalomtól való elkülönítéséről. Addig Oahun nem voltak teljes karantén alatt, de most Marianne nővér kénytelen volt átköltözni Molokaira. Itt Damien atya a férfiak, ő pedig a nők számára létrehozott intézményt és telepet irányította. Ez a döntés egyet jelentett azzal, hogy ő maga sem hagyhatja el többé a szigetet. Damien atya ekkor már haldoklott, elkapta a leprát, és 1889-ben meghalt.

Marianne nővér megváltoztatta az életet Molokain: szigorúbb napirendet és szabályokat hozott, ugyanakkor büszkeséget és vidámságot adott a betegeknek. Például külön gondot fordított arra, hogy a nők szép ruhákat viselhessenek. Ő maga nem kapta el a leprát, nyolcvanéves korában halt meg.

L. K.

JANUÁR 22., ÉVKÖZI 3. VASÁRNAP – ISTEN IGÉJÉNEK VASÁRNAPJA (Boldog Batthyány–Strattmann László, Szent Vince, Anasztáz, Artúr) – Iz 8,23b–9,3 (*A pogány nemzetek területén a nép nagy fényességet lát.*) – 1Kor 1,10–13.17 (*Éljetek mindnyájan egyetértésben, és ne szakadjatok pártokra!*) – Mt 4,12–23 vagy Mt 4,12–17 (*Jézus Kafarnaumba jött, hogy beteljesedjék, amit Izajás mondott.*) – **Zsolozsma:** III. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 257 – EE 587, Ho 257 – EE 148, Ho 123 – EE 554, Ho 152 – EE 189.

JANUÁR 23., HÉTFŐ (Emese, Emerencia, Zelmá) – Zsid 9,15.24–28 – Mk 3,22–30.

JANUÁR 24., KEDD – Szalézi Szent Ferenc püspök és egyháztanító emléknapija

A hét liturgiája

A év

(Vera) – Zsid 10,1–10 – Mk 3,31–35.

JANUÁR 25., SZERDA – SZENT PÁL APOSTOL MEGTÉRÉSE ÜNNEPE (Saul, Henrik) – ApCsel 22,3–16 vagy ApCsel 9,1–22 – Mk 16,15–18.

JANUÁR 26., CSÜTÖRTÖK – Szent Timóteus és Szent Titusz püspökök emléknapija (Paula, Vanda) – 2Tim 1,1–8 vagy Tit 1,1–5 – Lk 10,1–9.

JANUÁR 27., PÉNTEK – Merici Szent Angéla szűz emléknapija (Angelika) – Zsid 10,32–39 – Mk 4,26–34.

JANUÁR 28., SZOMBAT – Aquinói Szent Tamás áldozópap és egyháztanító emléknapija (Karola, Petra) – Zsid 11,1–2.8–19 – Mk 4,35–41.

JANUÁR 29., ÉVKÖZI 4. VASÁRNAP (Adél, Valér) – Szof 2,3; 3,12–13 (*Meghagyom közöttetek a szegényeket és alázatosakat.*) – 1Kor 1,26–31 (*Isten azt választotta ki, ami a világ szemében gyöngye.*) – Mt 5,1–12a (*Boldogok a lélekben szegények.*) – **Zsolozsma:** IV. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 223 – EE 587, Ho 223 – EE 147, Ho 134 – EE 595, Ho 201 – EE 221.

A Honvédelmi Minisztérium Katolikus Tábori Püspökség szervezésében Berta Tibor püspök, katonai ordinárius főcelebrálásával katonai tiszteletadással egybekötött ünnepélyes szentmisét mutattak be a Magyar Királyi 2. Honvéd Hadsereg katonáiért az 1943. évi doni áttörés 80. évfordulóján, január 12-én a budavári Nagyboldogasszony- (Mátyás-) templomban a béke és az igazságosság megőrzéséért imádkozva.

Az 1943. évi doni áttörés 80. évfordulóján megtartott ünnepi szentmisén jelen volt Szalay-Bobrovniczky Kristóf honvédelmi miniszter, Vargha Tamás miniszterhelyettes, parlamenti államtitkár, Gion Gábor stratégiai elemzésért és humánpolitikáért felelős államtitkár és Ruszin-Szendi Romulusz altábornagy, a Magyar Honvédség parancsnoka. A szentmise zenei szolgálatában a Veszprémi Légierő Zenekar közreműködött. Az evangéliumban Jézus boldogmondásait hallhatták a jelenlévők.

Berta Tibor, a Magyarországi Katonai Ordinárius püspöke homíliája kezdetén megemlékezett azokról a katonákról, akik 1942-43-ban a Don melletti csatákban haltak meg, akik a harcok után veszítették el életüket, s akik munkaszolgálatosként, hadifogolyként hunytak el.

A püspök elmondta: „nem szabad elfelednünk a Magyar Királyi 2. Honvéd Hadsereg katonáit, akikről több évtizedig alig lehetett beszélni, vagy ha igen, akkor megalázó módon nyilatkoztak róluk... A nagy sokaság bátran, hőiesen és áldozatkész lélekkel harcolt. Voltak közöttük ártatlan szenvedők, voltak, akik a borzalmas körülmények miatt emberi méltóságukból kivetkőztek, voltak, akik méltatlanul és kegyetlenül

Az igazságosság jegyében

Szentmise az 1943. évi doni áttörés 80. évfordulóján

Berta Tibor püspök: Gátat szabhatunk annak, hogy ugyanaz a gonosan romboló erő uralkodjék el rajtunk, mint ami az ő tragédiájukat okozta

bántak embertársaikkal. Bizonyos, hogy számtalan embertelenséget felidézhetnénk, de ne engedjük, hogy a szélsőséges magatartások eltakarják előlünk a nemes cselekedeteket, amikor az ember ember tudott maradni, amikor a bajbajutott megszünt ellenségnek lenni és felebarátá szelídült” – tette hozzá a püspök.

Berta Tibor kifejtette: az Eucharisztia egybefogja a múlt, a jelen és a jövő dimenzióit az emlékezésben. „Ezért válhat a katonaelődeinkre való mostani megemlékezésünk az igazságosság és a béke megőrzésének nagy fohászává, az isteni ingyenes megbocsátás mérhetetlenségének tükröződésévé, amelyben – nem feledve katonáink háborús tragikumát – gátat szabhatunk annak, hogy ugyanaz a gonosan romboló erő uralkodjék el rajtunk, mint ami az ő tragédiájukat okozta, s ezzel megállíthatjuk a sátáni pusztító erők tombolását és a bosszúállás fertőzését.”

A továbbiakban a katonai ordinárius jelen korunkról szólva elmondta: Ferenc pápa szavaival élve nagy szomorúsággal kell megvallanunk, hogy egy „darabokban zajló világháború” zajlik, amelyben valamiképpen az országok sorsa összefonódik.

Felidézte Szent XXIII. János pápa 1963-ban megjelent Békét a földön (Pacem in terris) kezdetű enciklikáját, amelyben az egyházfő azt írta: : „szinte lehetetlen elgondolni, hogy az atomkorszakban a háború az igazságosság eszközeként használható”. A püspök hozzátette: sajnos úgy tűnik, nem sikerült tanulnunk a múlt szörnyűségei bűneiből és hatalmas károkat okozó hibáiból... Egy háborúnak vagyunk tanúi Ukrajnában, mely hatásaiban hasonlítható a világháborúhoz, de amelyet bűnös emberi döntések irányítanak. (vö. Ferenc pápa üzenete a béke 56. világnapjára)

Berta Tibor püspök arról is beszélt, hogy korunkban az agresszivi-

tás lett az uralkodó magtartás az emberi élet szinte minden területén, a társadalmi és munkahelyi kapcsolatokban, a különböző médiaplatformokon, számos közösségben és családban, az idősök, a fiatalok, de még a gyermekek világában is.

A püspök ebben a helyzetben útmutatóként idézte Ferenc pápa 2020-ban kiadott Mindnyájan testvérek (Fratelli tutti) kezdetű enciklikáját, melyben a kedvességről ír: „A fogyasztói társadalom énközpontú és öntörvényű emberképe számtalan visszaélést okoz. A kedves emberek ugyanakkor olyanok, mint a sötétségben ragyogó csillagok. Szent Pál apostol a Szentlélek gyümölcsei között említi a kedvességet (Levél a galatákhoz, 5,22), ezt jóságos és támogató, bátorító lelkiületet. A kedvesség elviselhetőbbé teszi mások életét, különösen a problémák, gondok és szorongatás idején. Megszabadít a kegyetlenségtől, a szétszórtságtól, a kapkodástól. A kedvesség a szorongás és számos szenvedély ellenszere, mert ezek arra készítetnek bennünket, hogy csak magunkra gondolkjunk és elzárkózzunk másoktól. (...) A kedvesség – mivel alapja a megbecsülés és a tisztelet – amint kultúrává válik, mélyen át tudja alakítani a társadalom életét.”

A kedvességet kereső és megélt emberek hiszik és tudják, hogy az Isten iránti nyitott szív nélkül nincs szilárd alapja a megbocsátásnak és a testvéri, felebaráti szeretetnek; valójában nézik az életet, és minden alkalmat megragadnak hogy javítsanak a saját és embertársaik helyzetén, környezetük és a világ sorsán.

Az előbbieket összegezve Berta Tibor Szent II. János Pál pápa Centesimus annus kezdetű enciklikája nyomán leszögezte: „Ha nem létezik transzcendens igazság, amelytől az ember engedelmissége révén teljes önazonosságát kapja, akkor valójában nincs olyan biztos elv sem, amely az emberek közötti jog-szerű kapcsolatokat garantálná. A modern önkényuralom gyökere az emberi személy, az istenképmás transzcendens méltóságának tagadásában rejlik.”

Végül soron minden az istenkérdéstől függ... A magasabb dimenzió elhagyása mindig együtt jár a kultúra, az erkölcs és az etika szintjének apadásával – mutatott rá a püspök, aki Pál apostol szavaival arra buzdított, hogy legyünk éberek, keressük a jót, az igazságosságot és az igazságot: „Ne aludjunk hát, mint a többiek, hanem legyünk éberek és józanok! Ne zárkózzunk be a félelembe, a szomorúságba és a lemondásba, ne csüggedjünk el, hanem tegyünk inkább úgy, mint az örök, akik képesek állhatatosan figyelni! Csak a testvéri és önzetlen szeretetből fakadó béke segíthet legyőzni a személyes, társadalmi és globális válságokat.

„Boldogok a békeszerzők, mert őket Isten fiainak fogják hívni” (Mt 5,9) – utalt Berta Tibor beszéde végén a misén felolvasott evangéliumi szakaszra, s leszögezte: a béke igenis lehetséges, s Isten és ember közös alkotásává válhat.

A homília után a szentmisében többek közt az 1942-43-ban a Don melletti csatákban és azt követően, munkaszolgálatosként, hadifogolyként elhunyt katonáikért, valamint minden ártatlan áldozatért is elhangzottak könyörgések.

Körössy László
Fotó: Lambert Attila

A félreverő szív gyógyulásáért

Pázmányos öregdiákok imája egykori diáktársaikért

Urunk megkeresztelkedése ünnepén, január 8-án este, az Egyetemi (Kisboldogasszony-)templomban a 2020 decemberében alakult és azóta több mint 3500 tagot számláló Pázmányos Emlék Regiszter (PER) társaság tagjai élő és elhunyt diáktársaikért ajánlották fel a szentmisét, amelyet Martos Levente Balázs, a Központi Papnevelő Intézet rektora mutatott be.

Az eseményt a PER-csoport alapítója, Földvári-Oláh Csaba kezdeményezésére hirdették meg. A szentmisén orgonán közreműködött Tusor Péter, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészeti és Társadalomtudományi Karának docense.

Martos Levente Balázs a mise elején elmondta, Jézus megkeresztelkedésének ünnepe lezárja a karácsonyi ünnepkör napjait. Keresztelő János egy kis kételkedés, habozás után elfogadja Jézus szándékát. „A mai ünnep teológiai lényege, hogy bizonyossá tegyen bennünket Jézus, Isten fia méltóságáról, aki Betlehemben született, angyalok imádták, bölcsek köszöntötték, és keresztelesekor megkezdte nyilvános működését.”

„Hagyd ezt most!” – kezdte homíliáját, és felidézte a jelenetet, amikor Keresztelő János meglátja, hogy Isten báránya a Jordán partján hozzá lép. „Neked kellene megkeresztelned engem – mondja neki –, te vagy az, aki eljöttél, hogy Szentlélekkel és tűzzel kereszteld meg a világot. Mostantól minden lépésed a Lélek teszi. A Szentlélek kent

fel az öröm olajával, hogy Isten végső üdvösségét, végérvényes szeretetajánlatát hirdesd. Nekem kellene megkeresztelkednem. Csak azért vagyok itt, hogy a bűnbánat jelét adjam az embereknek, hogy Urunk letörölje róluk, amit rájuk mocsokolt az élet. Hogy jelét adjam annak, hogy Isten irgalmas és igazságos egyszerre. Neked kell megkeresztelned engem.”

Keresztelő Szent János szavait, gondolkodását mi is a magunkévá tehetjük. Ezer indokunk lenne arra, hogy Isten cselekvését, logikáját elutasítsuk. Az ő útjai nem a mi útjaink, az ő gondolatai nem a mi gondolataink. Jézus is azt mondja: „Hagyd ezt most!” És a Fiúisten elkezd nyilvánosan is beteljesíteni az Isten ígését: megszenteli a vizek árját.

Martos Levente Balázs kitért arra, hogy a szívünket sokszor félelem, aggodalom járja át. Mindkettő jelezheti, hogy nem jó valamerre menni, ugyanakkor lehet bénító erő is. Isten megérint minket is, amint Jézus is megszólított a Keresztelő Jánost: Hagyd ezt most, engedd, hogy képesé tegyelek téged arra, ami az én művem. De a szavad, bele-

egyezésed nélkül nem akarom megtenni.”

A szeminárium rektora elmondott egy történetet egy orvosműszer-gyár tulajdonosáról, aki időskorában, látva, hogy utódja romlásba viszi a céget, visszavásárolta tőle azt. Szívügye volt, hogy a gyógyításhoz hasznos szerkezeteket készíthessen. Megdöbbenő volt számára azt látni, hogy egy katéter segítségével a szív egy bizonyos betegségét egy pillanat alatt meg lehet gyógyítani, mégpedig azt, amikor a szívizom egyik része nem a megfelelő ritmusban ver. A probléma kiiktatásával „az addig félreverő szívű ember békés szívdobbanásokkal lehet tovább”; a beteg máris jobban van, egészségesebben távozhat.

Gyógyító, ha elképzeljük, hogy Jézus a vállunkra, szí-

vünkre teszi a kezét, megérint, és félreharangozó, félreverő szívünket egy pillanat alatt meggyógyítja. Az aggodalom helyébe határozottságot, békét, nyugalmat ad. Egyszer csak látjuk, mit kell tenni, az addig ködös világ letisztul.”

Urunk megkeresztelkedésének ünnepén a vizekre is tekintünk: a Jordán vizére és a teremteskor rendbe tett ősten gerre – folytatta beszédét Martos Levente Balázs. – A Lélek megkeresztelkedésekor eltölti az Úr Jézus Krisztust; ott lebegett a vizek felett, és rendet teremtett: érthetővé, széppé, termékenyvé tette a világot. A mai vizekre gondolva gyakran a szennyezettségük jut az eszünkbe. „Az élet vize gyakran mintha szennyezett árként jönne velünk

szembe. Egy ilyen élethelyzetben különösen fontos, hogy félre tudjuk tenni mindazt, ami nem szükséges, és be tudjuk fogadni azt, ami szükséges. Legyen sok minden, amit el tudunk hagyni.”

A keresztség vize lemos mindent, ami szükségtelen, és ma is eleven kapcsolatot jelent bennünk Istennel.

Sok minden szól a szívünkben, sok mindentől remeg, aggodódik, gyötrődik az emberi szív. Vajon kérjük-e, hogy Jézus titokzatos és valóságos jelenlété megbékítsen, rendbe tegyen minket?” – zárta beszédét a szeminárium rektora.

Földvári-Oláh Csaba a szentmise végén elmondta, 2020 decemberében hozták létre a Pázmányos Emlék Regiszter (PER) nevű, az öregdiákok egyesítő csoportot a PPKE BTK piliscsabai campusának bezárása után. „Nem volt régen, mégis sok társunk hagyott itt bennünket azóta tragikus módon. Az ő haláluk a pázmányos társakat is mélyen megrázta.” A csoport alapítása óta elhunyt egykori diáktársak a teljesség igénye nélkül: Benedek Tibor (háromszoros olimpiai bajnok, Európa- és világbajnok vízilabdázó), Varga István András, Lázár Martin, Siklósi Örs (az AWS zenekar egykori frontembere), Miglécz Ádám, Juhász László, Kontra Attila, Vasuta Zsolt, Móricz Ildikó, Varró István, Sergő Z. András (fil-

mes újságíró). „A csoport több mint 3500 tagja sok emléket gyűjtött össze elhunyt társaikról, és kérem, hogy még otthon is mondatok el értük egy imát.”

Kérdésünkre a szentmise után az alumnicsoport alapítója felidézte, hogy a Pázmány Péter Katolikus Egyetem minden év novemberében szervez az elhunyt pázmányos tanárokkért és diákokért felajánlott szentmisét, de a BTK legnagyobb öregdiáktársaságaként a PER-csoport is szeretett volna misét mondani az elhunyt társakért. „Sergő Z. András decemberben halt meg, vele még egy éve készítettünk egy könyvet a piliscsabai campus bezárása utáni időszakban.”

Földvári-Oláh Csaba megemlítette, hogy sok gyászolt öregdiák a covidfertőzés okozta szövődmények miatt halt meg, és többük tragikus körülmények között. A csoport rendszerint adományokkal is támogatja az elhunytak családját, és minden esetben búcsúztatókat is tartottak, igyekeztek az összetartozás által egymást és a családtagokat is segíteni. A gyászolóknak az is különösen jó érzés, hogy mennyi emlék összegyűlt egy-egy hozzátartozójukról, és hogy az öregdiákok gondolnak elhunyt társaikra, megőrzik emléküket.

Vámosy Erzsébet
Fotó: Lambert Attila

Szinódusi találkozó az idősekért

2023-ban is folytatódnak a szinódusi találkozók a Szombathelyi Egyházmegyében. Január 8-án Fekete Szabolcs Benedek segédpüspök jelenlétében tartották az időseknek szervezett közös imádságot és megbeszélést Zalaegerszegen.

Ferenc pápa kezdeményezésére 2021 decemberében a Szombathelyi Egyházmegyében is megkezdődtek a szinódusi találkozók, segítve a 2023-as püspöki szinódus munkáját. Széles körben zajlottak, jó alkalmat teremtve a közös imádságban való elmélyülésre és a beszélgetésre is.

Székely János szombathelyi megyéspüspök döntése nyomán a szinódusi találkozók idén is folytatódnak az egyházmegyében.

Az időseket január 8-án, a zalaegerszegi Mindszenty József Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium kápolnájába hívták, az áhítaton az imák és énekek mellett részletek hangzottak el Ferenc pápa időseknek írt üzeneteiből is.

Ezt követően Ruisz Jánosné tanúságtételét hallhatták a résztvevők, aki elmondta: hálás a hitéért, amit számára gyönyörű megélni. Véleménye szerint az időseket minden érdekli és mindenütt ott vannak, de a fiatalokat hiányolja, őket kell megtartani a közösségekben. Arra kérte a megjelenteknek, gondolkozzanak azon, miként lehetne a fiatalabb generációt Krisztushoz vezetni.

Ercsényi Lajos a felvetett téma kapcsán rámutatott az agg Simeon és Anna prófétánő példájára. Mit tanulhatnak a fiatalok az öregektől? – e kérdésre válaszolva hangsúlyozta: hitünket hitelesen hirdetni, ez lehet az öregkor üzenete.

Az imádság és elmélkedések után a jelenlévők megfogalmazhatták gondolataikat, amelyek segíthetik az evangelizációt az egyházmegyében.

Elhangzott többek között, hogy kiemelt szerepe van a papokért végzett imának és személyes támogatásuknak; fontos, hogy az idősek hitelesek maradjanak a fiatalok szemében, ezzel kísérve őket az Istenhez vezető úton; és az idősek is tanulhatnak a fiataloktól.

Fekete Szabolcs Benedek püspök zárszavában elmondta: nem könnyű napjainkban érté-

ketek átadni a fiatalabb generációnak, mert a korszellem ennek nem kedvez. A szombathelyi segédpüspök háláját fejezte ki mindazon erőfeszítésekért, amelyeket az idősek tettek és tesznek hitükért és az Egyházért.

A rendezvényen adták át a megbízóleveleket az egyházmegye újonnan felállított időügyi bizottsága jelen lévő tagjainak, köztük a napot koordináló Marx Gyulánénak.

A szinódusi találkozók sora február 10-én az ifjúság számára szervezett áhítattal folytatódik.

Forrás és fotó: Szombathelyi Egyházmegye

Az együtt haladás művészete

A szinodalitásról a Kárpát-medencei Egyetemi Lelkészségek Találkozóján

A Kárpát-medencei Egyetemi Lelkészségek Találkozóját, a KELET-et február 10. és 12. között rendezik meg Debrecenben.

A világjárvány okozta korlátozások miatt az elmúlt két évben nem tudták megtartani a már nagy hagyományoknak örvendő országos találkozót, ez alkalommal azonban a Debreceni Római Katolikus Egyetemi Lelkészség, a Debreceni Szent László Katolikus Szakkollégium, valamint a Boldog Terézia Katolikus Egyetemi Feminine Studies Szakkollégium közös szervezésében megvalósulhat az esemény.

A programról, a KELET idei üzenetéről Törő András országos katolikus egyetemi lelkesi referens, a találkozó főszervezője számol be: A KELET kitűnő találkozási pont azon egyetemista fiatalok számára, akik az országban, illetve a határon túl működő valamely katolikus egyetemi lelkeség közösségének tagjai. Fontosnak tartjuk, hogy a fiataloknak időt és teret biztosítsunk arra, hogy megismerjék egymást, megosszák egymással tapasztalataikat arról, hogy keresztény emberként hogyan állják meg a helyüket az egyetemista mindennapok kihívásai közepette. A KELET-en számos programot kínálunk számukra: közösségépítő játékok, dicsőítés ifjúsági énekek kíséretében, farsangi bál, közös szentmise, valamint fakultatív programok Debrecen városának felfedezésével. Az együtt töltött idő egyik különleges eseménye lesz a Szólj be a papnak! című program, melynek során ökumenikus kereteken belül hívjuk párbeszédre a fiatalokat és az egyetemi lelkeseket. A hétvége folyamán az egyetemisták egy komoly szakmai programon is részt vehetnek. Az Egyházi Fejlesztők csapata egy félnapos

tréning keretében tart foglalkozást, ahol a fiatalok tovább erősödhetnek a felelős keresztény felnőtté válásban, kibontakoztatva a hitéletük fontos velejárait.

A találkozó mottója „Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem?” (ApCsel 9,6), amely arra hívja meg a résztvevőket, hogy a mindennapok teendői közepette fürkesszék Isten akaratát. A programok is ebben kísérnek majd bennünket, segítenek, hogy a fiatalok felfedezzék önmagukat, a helyüket az egyházban, a közös-

ségük életében, valamint újra és újra rádöbbenjenek az Istennel való kapcsolatuk valóságára. Továbbra is fontos, hogy a szinodális utat járjuk, így szükségünk van olyan alkalomokra, ahol rátekinthetünk az együtt haladás művészetének gyakorlására. Az önmagunkkal, embertársaikkal és Istennel való együtt haladásra.

A KELET-re online lehet jelentkezni. Határidő: 2023. január 30.

A találkozóra kapcsolatban további információkat a Debreceni Római Katolikus Egyetemi Lelkészség honlapján lehet találni. Minden egyetemista érdeklődőt szeretettel várnak.

Forrás és illusztráció: Debreceni Római Katolikus Egyetemi Lelkészség

Az új pusztaszeri templom keresztútjáról

Húsvétra teljes lehet a stációsorozat

Elkészült a Csongrád-Csanád megyei település 2021 júniusában átadott Szentháromság-templomában a keresztút első három stációja, amelyek Kovács Erzsébet maratonvásári zománcművész és férje, Zoltán Győző alkotásai. A többi, Grósz Sándor helyi asztalos által készített és egyelőre üres fakeret is felkerült a falakra, bennük a stációk számával és leírásával. A teljes sorozat húsvétra készülhet el.

„Elkészült templomunk stációjának első három képe, amelyet először a karácsonyi mise alkalmával tekinthettek meg a hívek – mondta el a Délmagyar.hu hírportálnak Máté Gábor pusztaszeri polgármester. – A Szentháromság-templom építésének költségvetése nem tartalmazta a különböző díszítéseket, belsőépítészeti megoldásokat. Antal Imre plébános és a hívek szervezik a helyi ügyeket, eseményeket, így a berendezések fejlesztését, beszerzését is, ami egyházi forrásból és a közösségi önkormányzat együttműködésével valósul meg. Utóbbi intézi például a templompark gondozását” – fogalmazott. Ez utóbbi együttműködésnek az eredménye, hogy Grósz Sándor pusztaszeri asztalos készítette el a templom padozatát, nyílászáróit, valamint a stációk fakereteit.

A maratonvásári tűzzománcművész, Kovács Erzsébet és férje, Győző az asztalosmester révén került a projektbe, és amikor a tervek elkészültek, elkezdődött a gyűjtés a költségekre. A teljes büdzsé 2,52 millió forintot tett ki – mondta el a polgármester.

rolt rekeszt töltenek fel színes és átlátszó zománcal; az utóbbiak alatt textúrákat is kialakíthatnak.

„Jelentős összefogás alakult ki, sőt akadt, aki nagyobb összegű, több stációkép árát (egy alkotás körülbelül 180 ezer forintos költséggel készülhet el) kivető adománnyal járult hozzá a költségekhez. Az adományozók között vannak pusztaszeriek, a faluhoz kötődő hívek, sőt egy polgármester is” – mondta el Máté Gábor.

A tizennégy stációkép húsvétra kerülhet a helyére, amikor a tervek szerint meg is áldják majd az új keresztutat.

Forrás: Délmagyar.hu/ Szeged-Csanádi Egyházmegye Fotó: Imre Péter

„A béke vegyen lakást ezen a helyen”

Püspöki áldást kaptak a Győri Egyházmegyei Hivatal dolgozói

Vízkereszt ünnepe után Isten áldását kérte a Győri Egyházmegyei Hivatalban dolgozóakra és az épületre január 9-én reggel Veres András győri megyéspüspök.

Közös imádsággal kezdődött az új év első munkanapja a Győri Egyházmegyei Hivatalban.

Az isteni gyermeket kezdetű éneket követően Veres András megyéspüspök megáldotta az épületet, arra kérve a fölöttünk őrködő, gondvise-

meghallgatásra szent színe előtt.

„A gondokat, szükségét, betegséget, szeretetlenséget tartsa távol e helytől hatalmas kezed! Engedd, hogy a krisztusi szeretet és a béke vegyen lakást ezen a helyen! Add, hogy mindazok, akik itt dol-

ló Istent, hogy tekintsen egyes szemmel az épületre és a benne dolgozóakra.

Adjon nekik mindenkor elegendő lelkiezt, hogy parancsai szerint éljenek, és égő gyertyaként másoknak is világítsanak. Jóságos szeme lássa meg testi-lelki bajait, imádságuk pedig találjon

goznak, mindig vigasztalást nyerjenek bajaikban, és tőled erőt merítsenek a helyes keresztény életre!”

A *Miatyánk* és az *Üdvözlégy* elimádkozását követően a főpásztor az épület irodáit meghintette szenteltvízzel.

Forrás és fotó: Győri Egyházmegye

Lengyelország

Másfél millióan a háromkirályok-felvonulásokon

Varsóban mintegy nyolcvanezren vettek részt január 6-án a napkeleti bölcsek, illetve, ahogyan a vallásos hagyományban nevezik, a háromkirályok Jézus-imádásának bibliai történetét felelevenítő vízkereszt napi felvonulásokon. Lengyelország-szerte összesen másfél millióan vonultak fel, többben, mint a koronavírus-járvány kitörése előtt.

A háromkirályok-felvonulások résztvevőit Ferenc pápa is üdvözölte a vízkereszt *Úrangyala* imádság után. A résztvevőknek videóüzenetet küldött Andrzej Duda lengyel köztársasági elnök és felesége, Agata Kornhauser-

átvonult a belvárosi utcákon Varsó egyik főterére, ahol egy élő betlehemenél a napkeleti bölcsek és kíséretük jelképesen hódoltak a kisdéd Jézus előtt. Az egybegyűltekhöz mondott beszédében Michał Janocha varsói segédpüspök a pénteken ünnepelt ortodox karácsony alkalmából békét és reményt kívánt Ukrajnának. A bibliai Heródes katonái „sok ártatlan gyermeket öltek meg Betlehemben, de a győzelem Krisztusé, aki békét és reményt hoz” – jelentette ki. A rendezvényen jótékonyági gyűjtést tartottak, amelyből egy Kenya fővárosában, Nairobiban működő iskolát támogatnak. A háromkirályok felvonulása a 2009-ben egy varsói katolikus iskola által kezdeményezett, népi betlehemezési hagyományra visszanyúló ünnepség. A fővárosi szokáshoz a későbbi években egyre több település csatlakozott, ma már Európa legnagyobb betlehemes játékanak is nevezik. A szervezők közölték, hogy a felvonulást idén 753 lengyelországi és több külföldi helyszínen tartották meg hasonló forgatókönyv alapján, a szervezők által küldött minták szerint készült jelmezekkel. 2021-ben és 2022-ben a háromkirályok-felvonulások a koronavírus-járvány miatt egyszerűsített forgatókönyv szerint zajlottak. A korlátozások bevezetése előtt, 2020 januárjában a lengyelországi vízkereszt napi felvonulásokon mintegy 1,3 millióan vettek részt. Lengyelországban a vízkereszt ünnepe 2011 óta munkaszüneti nap.

Forrás: MTI
Fotó: Diecezja.pl

Duda is. Az államfő fontos szolidaritási gesztusnak nevezte, hogy a felvonulás programjában nemcsak lengyel, hanem ukrán karácsonyi dalokat is énekeltek. A látványos és színes fővárosi felvonuláson számos család gyerekekkel együtt vett részt. A menet a királyi palota előtti téren a Piotr Jarecki varsói segédpüspök által mondott déli ima után

A perui püspökök a békéért

Politikai és társadalmi válság a dél-amerikai országban

„Nem hagyhatjuk, hogy Peru a tetteink miatt tönkremenjen, nem engedhetjük, hogy összeomoljanak az intézményeink” – ezt a felhívást tették közzé január 10-én, kedden a perui püspökök az ország délkeleti részén előző nap lezajlott újabb összecsapások után.

A perui nép 2022. december 7-e óta súlyos feszültségben él: ekkor váltották le, majd tartóztatták le a parlament feloszlatai kísérlete miatt Pedro Castillo köztársasági elnököt, és tette le esküjét az új elnök, Dina Boluarte, aki addig Castillo helyettese volt. Azóta ország-szerte és a fővárosban is tüntetések törtek ki, amelyeken több ezer ember követelte Boluarte lemondását és az előrehozott választásokat. A rendkívüli állapot és az éjszakai kijárási tilalom, valamint a választások 2024-re történő előrehozására tett ígéret ellenére a biztonsági erőkkel való összecsapásoknak halálos áldozatai és sebesültek is vannak, valamint utakat, vasutakat, repülőtereket zártak le.

A Fides hírügynökség információi szerint a hétfői nap folyamán a Peru délkeleti részén fekvő Puno régióban, Juliaca városában – ahol január 4-e óta általános sztrájk van – a legutóbbi összecsapásoknak tizenhét halottja és több tucat sebesültje volt, a rendfenntartó erők tagjai között is vannak áldozatok. A tüntetők megpróbálták megszállni és lezárni a város repülőterét. „Ne öl” (Kiv 20,13) címmel közzétett nyilatkozatukban a püspökök részvétüket fejezték ki elhunyt testvéreik miatt és szolidaritásukról biztosították a sebesülteket. Kijelentették, hogy „ezek az események egyrészt a tiltakozáshoz való jog törvénytelen úton való megvonása, másrészt az erőszak alkalmazása miatt” történtek. „Mindkét fél hozzáállása elítélendő – hangsúlyozták a püspökök –, és mindkét félnek azonnal meg kell vizsgálnia, kik a felelősök.” A püspöki konferencia közleménye hangsúlyozza, hogy az „igazságos tiltakozásokat” észszerű párbeszéd útján kell megtenni. Újabb felhívást intéz a kormányhoz, hogy sürgősen vessen véget a halált okozó erőszaknak, bárki gyakorolja is; az ügyészséghez és az igazságszolgáltatáshoz, hogy végezze el a szükséges vizsgálatokat és hozza meg a büntetőintézkedéseket; és végül a kongresszushoz, hogy hozza meg az ország gazdasági helyzete és társadalmi békéje miatt szükséges döntéseket. Peru hosszú ideje mély politikai és társadalmi válságot él át: az elmúlt években hat köztársasági elnök követte egymást, akik közül néhányan azért kényszerültek lemondásra, mert botrányokba és korrupcióba keveredtek. A politikai széttagoltság, valamint a politika összefonódása a bűnözés világával odáig vezetett, hogy az ország kormányozhatatlanná vált, miközben még mindig szenved a Covid-19-világjárvány gazdasági következményeitől.

A püspökök újra és újra az egységre, a jó kormányzásra, a párbeszédre és az emberi jogok tiszteletben tartására hívnak. Közvetlenül a december 7-i események után felszólították az intézményeket, hogy „védjék és őrizzék meg a demokráciát, garantálják, őrizzék és állítsák helyre a köz- és alkotmányos rendet”, továbbá „tartsák fenn a nemzeti egységet, a nyugalmat, vessenek véget az erőszak minden formájának és a polgárok alapvető jogai megsértésének”. Egy későbbi üzenetben megismételték: „Őszinte párbeszédre van szükségünk, hogy lecsillapodjanak a kedélyek, hogy megvédjük gyenge demokráciánkat, megőrizzük az intézményességet és megóvjuk népünk testvériségét.”

Arra hívtak „minden hívó és jóakarátú embert, hogy álljanak ki a béke, a remény és a testvériség mellett Peruban, a békéért való imádon keresztül”, amelyre december 18-án, vasárnap került sor. Azon a vasárnapon az *Úrangyala* elimádkozása után Ferenc pápa a következő szavakkal emlékezett meg az országban kialakult helyzetről: „Imádkozunk, hogy béke legyen Peruban, hogy megszűnjön az erőszak az országban, és a felek a párbeszéd útjára lépjenek a lakosságot sújtó politikai és társadalmi válság leküzdése érdekében.” Az elmúlt hetekben az országban jelen lévő más vallási felekezetek is hasonló felhívásokat tettek közzé.

Fordította: Thullner Zsuzsanna
Forrás: Fides
Fotó: Vatican News

Homsz új szír katolikus vezetője

Az Iszlám Állam fogságából szabadult Jacques Mourad

A pápa jóváhagyta az antiochiai szír patriarkális egyház püspöki szinódusának döntését, és ezzel a szíriai el-Karjatein Mar Elian-kolostorának egykori előljárója, Jacques Mourad került a homszi főparchia élére. Mouradot 2015. május 21-én rabolta el és öt hónapon át tartotta fogva az Iszlám Állam terrorszervezet.

Az ötvenhárom éves Mourad Aleppóban született. Libanonban a Charfet szemináriumban tanult teológiát, licenciátust szerzett liturgiából, majd belépett a Mar Musza szíriai szerzetesközösségbe, amelynek társalapítója volt. 1993. július 20-án tett fogadalmat, majd augusztus 28-án pappá szentelték és a homszi főegyházmegyébe inkardinálták. 2000-től 2015-ig a Mar Elian-kolostor előljárója és el-Karjatein templomának plébánosa és vezetője volt.

A Mar Elian-kolostor a Damaszkusztól nyolcvan kilométerre fekvő Deir Mar Musza (Etiópiai Szent Mózes)-kolostor filiája, amelynek alapítóját, Paolo Dall'Oglio jezsuita szerzetest 2013. július 29-én rabolták el. Mourad atyát három álarcos hurcolta el a Damaszkusztól száznegyven kilométerre északkeletre fekvő el-Karjatein városából. Négy napot egy autóba zárva töltött, majd Rakkába vitték a többi sorstársával együtt, ahol három hónapig tartották fog-

ságban a város közelében. Öt hónappal az elfogása után szabadult, miután al-Bagdadi, az Iszlám Állam vezetője kegyelmet hirdetett az el-Karjateinből származó keresztények számára.

Szabadulását követően az olaszországi Cori, majd az iraki Szulejmánija kolostorában élt. 2020-ban visszatért Szíriába, a Mar Elian-szerzetesközösség előljáró-helyettese és ökonómusa lett.

Egy túsul ejtett szerzetes. A dzsihadisták foglyának harca a békéért című, Amaury Guillem újságíróval közösen írt könyvében elbeszélte fogságának történetét. A dzsihadista terroristák túsaként Szíriában töltött időt spirituális élménynek tartja. A rózsafüzér imádsága és Paolo Dall'Oglio tanításai erőt adtak neki és megnyugtatták. Az erőszak, a zaklatás, a nélkülözés, a lelki és fizikai kínzások napjai, a rakkai fogság három hónapja után egy Palmíra melletti börtönbe szállították, ahol találkozott kétszázötven kereszténnyel a közösségeből. Azt mondták neki, hogy visszaviszik őket el-Karjateinbe, ahol egy sor súlyos korlátozásnak lesznek ugyan kitéve, de újra misézhetnek, mert soha nem fogtak fegyvert muszlimok ellen.

„Mindenekelőtt megértettem: akik úgy döntenek, hogy nem gyakorolnak erőszakot, döntésükkel megváltoztatják azoknak a hozzáállását, akik hozzászórtak a fegyverviseléshez” – nyilatkozta erről a *Vatican News*nak. Hozzátette:

Keresztény hivatásunknak köszönhetően menekültünk meg, mert a béke tanúi vagyunk.”

Mourad atya szerint „a párbeszédbe vetett bizalom olyan alapelv, amely nem függ mások hozzáállásától”. „A jelenlegi terrorizmus mögött – magyarázta – egy politikai hálózat áll, amely mindent felhasznál a gonosz tetteinek igazolására. Nem olyan hálózat, amelyet közvetlenül az iszlám ihletett, hanem politikai tervezés eredménye.” Azt is mondta, hogy a keresztényeknek „fel kell hagyniuk azzal a propaganda által keltett gondolkodásmóddal, amely szerint minden muszlim terrorista”, és hozzátette, hogy több alázatra és tisztánlátásra van szükség az életünkben és a másokkal való kapcsolatainkban. Mélységében kell olvas-

nunk az evangéliumot, hogy helyesen élhessük meg”.

A dzsihadisták azt akarták, hogy térjen át az iszlámra, ezért kést szegtek a torkához, börtönnaplója lapjairól mégis sugárzik a belső béke, az energia és a nyugalom, amely az imádságból fakadt. „Elmondhatom, hogy éppen a fogságom idején kaptam sok ajándékot Istentől – mesélte. – Nem tudom elfelejteni az erőt, a bátorságot, amely lehetővé tette, hogy szembenézzek ezekkel a dzsihadistákkal, és közvetítem felé-

jük Jézus szeretetét. Ezekben a helyzetekben Isten mindenekelőtt a mosoly ajándékát adta nekem, és ez elbizonytalanította a börtönőröket. Csodálkoztak, hogyan lehetséges, hogy egy fogoly mosolyogjon, és magam sem tudtam megmagyarázni, honnan volt hozzá erőm. Amint elkezdtem imádkozni a rózsafüzért, eltűnt minden fájdalom, minden félelem.”

*

Az antiochiai szír patriarkális egyház püspöki szinódusa egyben megválasztotta az iraki Moszul új szír katolikus érsekét is, Qusay Mubarak Abdullah (Younan) Hano személyében, akinek kinevezését szintén jóváhagyta a pápa.

Az új érsek a bagdadi szemináriumban végzett, majd a libanoni Szentlélek Egyetemen (Université Saint-Esprit) szerzett alapidipломát filozófiából és teológiából. 2011. június 29-én szentelték pappá. A karakosi Mar Jacob-plébánián szolgált, a Ninivei-fennsík lerochanása után pedig a szíriai menekültekről gondoskodott az erbíli Mar Shmoni-temp-lomban. Emellett Szentírás-tant is oktatott, és az iraki szír katolikus egyházat képviselte a Közel-Keleti Egyházak Tanácsában. 2019 óta Rómában folytatott doktori tanulmányokat biblikus teológiából.

Fordította: Thullner Zsuzsanna
Forrás és fotó: Vatican News

(Folytatás az 1. oldalról)

Még van olyan egyházmegye, ahol nincs állandó diakónus, ezért mind a hívek, mind a papság számára be kell mutatni a szerepét. Az Egyház – különösen a II. Vatikáni Zsinatot követően – önálló hivatásnak tekinti az úgynevezett szerpapságot, és megkülönbözteti az áldozópapságtól.

Az utóbbi az Egyház belső közösségének tanítására hivatott, a diakonátus ugyanakkor – a szó szeretetszolgálatot jelent – a periféria felé fordulás igényét hordozza. Ferenc pápa személyével és tanításával erőteljesen képviseli, hogy az Egyház forduljon a periféria felé.

– Mit jelent a periféria, és ki számít Magyarországon periférián élőnek?

– Attól tartok, az emberek nagyobb része. Nem feltétlenül csak a szegényekre kell gondolni ebben az esetben, hanem mindazokra, akik az Egyházon kívül vannak, akik még nem ismerik Krisztust, vagy elveszítették a hitüket. Civilizációs gondoktól szenvednek, legyen az magány, szorongás vagy reménytelenség. A diakónus Krisztustól jön, őt képviselve megy az emberek közé, hogy szolgálataival, szeretetével hirdesse nekik az örömhírt, és az Egyház felé segítse őket. Nagy a kísértés, hogy az állandó diakónusok szolgálatára úgy tekintünk, mint ami megoldás a paphiányra, mondván, ha nincs pap, jó lesz a diakónus is. Zsácutka azonban, ha pappótlékot látunk benne. A diakónusnak a periféria felé forduló missziós lelkületet kell megtestesítenie.

– Mi várható a máriabesnyői tájékoztató napon?

A szolgáló Krisztust hordozzák

Tájékoztató nap lesz az állandó diakonátusról Máriabesnyőn

– Az érdeklődőket a Mater Salvatoris Lelkigyakorlatos Házba várjuk február 4-én. Mivel egy ilyen hivatás választása az egész családot érinti, ezért a házastársakat is hívjuk a programra, s igény esetén gyermekfelügyeletet biztosítunk. A tájékoztató nap helyszínét a Váci Egyházmegye adja, de az alkalom nyitott bármely egyházmegyéből érkezők számára. A tájékoztató nap 10-től 15 óráig tart, közös ebédet is magában foglal. További tájékoztatást kérni és jelentkezni Molnár Ferenc állandó diakónusnál lehet a diakonmolnar@t-online.hu elektronikus levelezési címen.

– Idén szeptemberben két éves képzést indítanak azok számára, akik érdeklődnek a diakonátus iránt. Kik jelentkezhetnek erre és hogyan?

– Az érdeklődőnek az egyházmegyéje püspökénél kell jelentkeznie, aki, ha úgy dönt, hogy szüksége van a jelentkezőre, elküldi a képzésre. Egyházilag rendezett házasságban élő, 35. életévüket betöltött férfiak jelentkezhetnek, akik rendelkeznek teológiai, hitoktatói vagy más hitéleti képzettséggel. A diakónushoz ugyanis hitéleti, erkölcsi kérdésekkel fordulhatnak a hívek, lelkieztetést is kérhetnek tőle, s neki az Egyház hiteles tanítása alapján kell tudnia választ adni. A jelenlegi képzésünkön kilenc egyházmegyéből vesznek részt jelöltek. Fontos ez a képzés, mert a jelölteknek, akik hívást éreznek arra, hogy házas emberként teljes odaadással az Urat szolgálják az Egyházban, maguk-

nak is meg kell érteniük, mire készülnek.

– Milyen útra lép, aki jelentkezik a képzésre, és hogyan jut el a szentelésig?

– A kurzus kétéves, évente nyolc hétvégén találkoznak a résztvevők a máriabesnyői lelki gyakorlatos házban. Mivel a szükséges teológiai tudással már rendelkeznek, így első sorban a lelkipásztori élet különböző területeit ismertetjük meg velük, a képzésben a hangsúly a liturgikán, a homiletikán és a lelkipásztorokodáson van. Továbbá a spirituális elmélyedésben is szeretnénk segíteni őket, hogy igényes lelkiéletet alakítsanak ki, és hosszú távon alkalmassá váljanak akár a lelkieztetés, a lelki kísérés feladatára is.

– A Váci Egyházmegyében kiemelkedően magas az ál-

landó diakónusok száma. Hogyan látja a helyzetüket?

– Az első állandó diakónusokat Keszthelyi Ferenc püspök idejében szentelték. Beer Miklós püspök prófétai látásmóddal megéreztte, hogy az Egyházban nemcsak a papok vannak meghívva a szolgálatra, hanem mindenki. Elkezdte kialakítani ennek kereteit. Elindult az akolitusok képzése. Bár ez még nem olyan erős elköteleződés, de sok férfit mozgósított, s megteremtette az alapokat a diakónusképzéshez. Marton Zsolt püspök atya az egyházmegye papjaként jól tudott azonosulni ezzel az iránnyal, és azt gondoltam, főpásztori szolgálatának fontos részét képezi ezen hivatások gondozása. Mára az egyházmegyében kezd evidenciává válni, hogy nem csak a pap a szolgálattelvő, sokan szerepet tudnak vállalni

akár a lelkipásztorokodásban, akár a liturgiában, míg az Eucharisztia ünneplése mindig a pap személyéhez kötődik. A Váci Egyházmegyében ma már közel ötven állandó diakónus szolgál. Referensük, Laczkó Mihály atya felhívott minden plébánost, aki mellett állandó diakónus szolgál. A nagy többség azt mondta, ajándék számára, hogy van mellette valaki, akire mindenben számíthat. Fontos, hogy az állandó diakónusokat is a püspök disponálja az adott feladatra vagy plébániai szolgálatra. Természetesen adódhatnak olyan helyzetek is, amikor a pap és a diakónus nem értenek egyet valamilyen pasztorációs kérdésben. A cél az, hogy ilyenkor tisztázzák egymás között a dolgokat. Arra biztatjuk mindkét felet, hogy rendszeresen egyeztessenek. Szerencsés, ha minden évben kötnék egy szerződést, amelyben előre lefektetik, mit tud vállalni a diakónus, milyen segítségre számíthat a plébános.

– Mivel tudják segíteni a diakónusokat a hivatásuk gyakorlásában?

– A II. Vatikáni Zsinat újra megajándékozta az Egyházat a diakonátus valóságával, de ahhoz, hogy az Egyház élni tudjon vele, magának is változnia kell. Nekünk, papoknak feladatunk, hogy jobban megértsük az állandó diakonátus intézményét, és dolgozzunk a papi és a diakónus rend közötti kapcsolaton. Nem lehet a diakónusokat az áldozópapsághoz tartozóként kezelni, mert más a feladatuk

és az életvitelük. Önálló testületként kell rájuk tekinteni. Fontosnak tartjuk, hogy hivatásukban kísérjük őket. Ezt szolgálják a számukra tartott rekollekciók, melyek a találkozás alkalmi egymással és a főpásztorral. Lényeges, hogy halljanak arról, merre halad az Egyház.

– Az Ön lelkipásztori szolgálatát is segíti állandó diakónus?

– Az egyik közvetlen plébániai munkatársam most vesz részt a képzésben, pünkösdkor fogják szentelni. Azt mondhatom, ő a jobb kezem a plébánián. Vezeti a férfikört, foglalkozik az ifjúsággal, a vasárnapi szentmise után eljár áldoztatni az időseket. Jó a kapcsolatunk, és törekszem arra, hogy a családjával is jó viszonyban legyek. Fontosnak tartom, hogy a pap és a diakónus között testvéri kapcsolat alakuljon ki. Mindketten az Egyházat képviselik. Ha közöttük egység és szeretetkapcsolat van, az nagyon erős jel.

– Az állandó diakónus rendszert férj, apa, családfenntartó, s emellett végzi egyházi szolgálatát. Milyen útmutatást kap mindezek hordozásához?

– Az állandó diakónus elsődleges hivatása a család marad, a feleségével való kapcsolata és a gyerekek nevelése. A második helyen a családból fakadó kötelezettségei állnak, a család eltartása. A diakónusi szolgálat a harmadik helyre kerül az életében, ami azonban nem azt jelenti, hogy az Istennel való kapcsolat is csak a harmadik helyen állhat. Ezt a rangsort a papnak is meg kell értenie és elfogadnia, ami sokszor nem könnyű.

**Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila**

Papi nap Budakalászon

A Házas Hétvége kárpát-medencei találkozója

A Házas Hétvége-lelkiséghez tartozó papok számára január 7-én Budakalászon tartottak találkozót. Ez olyan évi rendszeres program, amelyen az atyák egy-egy házaspárral együtt vesznek részt. A Kárpát-medence különböző közösségeiből idén tizenhárom pap és tizenhárom házaspár érkezett, akikhez online csatlakozott még három hazai és hat vajdasági „hármast csapatt”.

Az újévhez közeli időpont kínálta a témát: megújulás, újrakezdés. Bíró László püspök idén nem tudott eljönni a találkozóra, ezért levélben köszöntötte a jelenlévőket. „Éppen Szent Család ünnepe van, amikor ezt a levelet írom. *Sírák fia könyvéből* való a szentmise első olvasmánya. Az atyák éljenek tekintélyükkel! – ez a lényege. (...) Mennyire fontos, hogy a család is, a pap is megőrizze azt a tekintélyt, azt a szolgálatot, amit az Úristen bízott rá. (...) Nagyon fontos, hogy mind a családapa és a családanya, mind a pap tekintélye helyén legyen. (...) Tudom, ti is fáradtan, sok-sok programról jöttetek össze, hogy erősítsétek egymást. Nemzeti egyházunknak nagy ajándéka, hogy évtizedek óta jelen van a Házas Hétvége különböző tájainkon más-más intenzitással. Fontos az újrakezdés és a megújulás.”

A személyes példákkal alátámasztott megrendítő tanúságtételek magukkal ragadták a részt vevő atyákat és házaspárokat, akik aztán hármastban beszéltek meg, milyen érzéseket

váltak ki belőlük az elhangzottak. Délután kiscsoportokban mondhatta el mindenki a tanúságtételekkel kapcsolatos gondolatait, érzéseit.

A napot a házasság hétvégés hagyományoknak megfelelően az atyák közösen bemutatott szentmisével zárták.

Néhány gondolat a nap értékelésekor elhangzottak közül: a megújulás nem egy pillanat, hanem egy folyamat; mindig lehet újrakezdeni; a mindennapi, aprónak tűnő dolgokban is szükség lehet a megújulásra; Krisztus végtelen szeretete mindig lehetőséget ad a

hozzá való visszatérésre, az újrakezdésre; hála a találkozásokért, mély megosztásokért, a megerősítésért és bátorításért, hogy mindig lehet fejlődni a bizalomban, és az elengedés művészetében.

**Konrád Zoltán és Csilla
Forrás és fotó: Házasság Hétvége**

Eszterházy Károly Katolikus Egyetem

Tizenhét hallgató nyert Pyrker-ösztöndíjat

Azok a nappali tagozatos, pedagógusképzésben tanuló diákok, akik vállalták, hogy a Katolikus Egyház által fenntartott nevelési-oktatási intézményben helyezkednek el a diplomaszerezést követően, 2022 szeptemberig pályázhattak az ösztöndíjra. Tizenhét eszterházyi hallgató nyerte el a havi 100 ezer forint tanulmányi támogatást nyújtó Pyrker-ösztöndíjat a kiírás első évében.

A pedagógusképzésben országosan is jelentős szerepet vállaló Eszterházy Károly Katolikus Egyetem (EKKE) a kiemelt ösztöndíjprogramot a fenntartó Egri Főegyházmegye támogatásával biztosítja a tanulmányok teljes idejére.

A Ternák Csaba egri érsek által vezetett főegyházmegyéhez Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén és Jász-Nagykun-Szolnok megyében több mint ötven köznevelési intézmény tartozik, ahol húszezer gyermek oktatásáról-neveléséről gondoskodnak. Az érintett óvodákban, szaképző iskolákban és köznevelési intézményekben az Egyház csaknem kétezer-ötszáz pedagógust alkalmaz. Az EKKE egyik kiemelt célja, hogy biztosítsa a megfelelő szakember-utánpótlást az intézmények számára.

A Pyrker János-ösztöndíj keretében a tanulmányok végéig járó havi 100 ezer forintos támogatásra azok a nappali tagozatos, óvodapedagógus, tanító, gyógypedagógus szakon vagy osztatlan tanárszakon tanuló, aktív hallgatói jogviszonnyal rendelkező diákok pályázhatnak, akik vállalják, hogy a végzést követő két hónapon belül az Egri Főegyházmegye által fenntartott köznevelési, vagy szakképzési

intézményben helyezkednek el főállású foglalkoztatottként.

2022-ben az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem több ösztöndíjat is alapított. Az „Esélyt a tanulásra” elnevezésű ösztöndíjkeretből taneszközzvásárlást támogatott az intézmény: az egyszeri anyagi segítségnyújtást harminckilenc hallgató vette igénybe, összesen 1 millió 190 ezer forint értékben.

Az angol nyelvű, a linzi Johannes Kepler Egyetemmel közös programtervező informatikus mesterképzésben tanulmányokat folytató, nappali tagozatos hallgatók közül két fő nyert havi 100 ezer forint kutatási ösztöndíjat.

A fentiekben túl a 2022/23-as tanév első félévében csaknem ötven rászoruló hallgató részesült rendszeres, havi lakhatási támogatásban, összesen 4 millió 600 ezer forint összegben.

Az EKKE tizenegy képzési területen nyújtott képzési palettája mellett a hallgatókat segítő egyedi eszterházyi ösztöndíjrendszert is kínál a jelentkezőknek.

**Forrás és fotó:
Eszterházy Károly Katolikus Egyetem**

A passiójáték kinyitja a lelkünket

Szervező-rendező tanfolyam a pasaréti plébánián

(Folytatás az 1. oldalról)

Mások is felajánlották a segítségüket. Úgy éreztem, minden megy magától, tényleg csináljuk meg. Az előadást 2020 nagyhetére terveztük a budapesti Papp László Sportaréna-ba. Előtte közzétettünk egy országos felhívást, amelyre 2422 önkéntes jelentkezett, valamennyien szerettek volna részt venni a passióban. Az eredeti tervek szerint az aréna küzdőtere lett volna Jeruzsálem, ott mozogtak volna a szereplők, a nézők pedig a nézőtérén ültek volna. A *Pasaréti Passióban* elképzelt koncepció, mely szerint egy mai huszoneves fiatalember és Jézus áll a történet középpontjában, a 2400 közreműködővel való-sult volna meg. Ám 2020 februárjában közbeszólt a koronavírus-járvány, el kellett halasztanunk a bemutatót. Miután a pandémia véget ért, úgy terveztük, hogy 2023 áprilisában mégiscsak eljuttassuk a darabot az arénában, ám a járvány után jött a válság, és óriási mértékben megemelkedtek egy rendezvény járulékos költségei. Akkor megszületett bennünk egy másik gondolat: halasszuk el az előadást egy évvel, viszont tegyünk valamit azért, hogy minél több magyar templomban mutassanak be passiót. Indítsunk egy passiójáték szervező-rendező tanfolyamot, és a raktárunkban álló kétezer-négy-száz passiójelmez és -kelléket – római katonai egyenruhák, fémsisakok, alabárdok, kardok, a zsidó főtanács tagjainak ruhái, a nép öltözetei – ajánljuk fel kölcsönbe azoknak a plébániaközösségeknek, amelyek vállalkoznak arra, hogy idén passiót mutatsanak be a templomukban. Emellett az öt év során felhalmozott tudásunkra, tapasztatainkra támaszkodva mutassuk meg, hogyan kell egy passiót megszervezni. Jelenleg talán a helyi közösségek megerősítése a legfontosabb. Ha ők képesek lesznek arra, hogy vidéken vagy Budapesten eljuttassanak a templomukban egy passiót, akkor 2024-ben elérkezhet az ideje annak, hogy az arénában bemutassunk egy közös előadást.

– Ha jól tudom, 1948 előtt szinte minden hazai plébániának, templomnak volt saját színjátszóköre.

– Így van. Volt olyan hetilap, amelyben külön rovat foglalkozott az új templomi bemutatókkal. Írók rendszeresen írtak templomi színjátékokat, amelyek kis füzetekben jelentek meg. A kommunista hatalom a „klerikális reakció” melegágyának tartotta a templomi színjátszóköröket, ahol a felnőttek összejártak, kiálltak a hitükért, és előadásokon hirdették Jézus üzenetét. Ezért szüntették be a templomi színjátszást. A gyermekek által előadott betlehemi pásztorjáték, amit ma hagyományként tisztelünk, a kommunista tiltás következménye: 1948-ig gyerekek, felnőttek vegyesen adták elő. Miután betiltották a templomi

színjátszóköröket, azzal a megszorítással engedélyezték továbbra is a pásztorjátékokat, hogy csak gyerekek szerepelhetnek bennük.

– Mi szükséges ahhoz, hogy egy passió plébániai előadása hiteles legyen?

– Egy jó szövegkönyv mindenképpen nélkülözhetetlen. Ebből kettőt is biztosítunk a résztvevőknek a képzésünkön. Az egyik az általunk Pasaréten előadott passió szövegkönyve, amelynek főhőse – amint már említettem – egy mai fiatalember. És készítetünk egy egyszerűbb szövegváltozatot is, amelyből kihagytuk a fiú reflexióit. Ezeket odaadjuk a leendő szervezőknek. A jó szövegkönyv mellett fontos a szervezőkészség is, az, hogy a rendező képes legyen megszólítani és az ügy mellé állítani embereket. A képzésen igyekszünk átadni a résztvevőknek annak a színházi tudásnak az alapjait, amelyek segítségével képesek lesznek bemutatni a passiót. Szó lesz arról, hogyan áll meg egy ember a színpadon, hogyan beszél, mozog, miként állítunk be szereplőket, mozgatunk tömegeket. Rajzokkal, videófelvevételekkel mutatjuk meg, hogyan készült a *Pasaréti Passió*. Az egyik passiójátékban nagyon kevés, mindössze három-négy szöveges szereplő van. A darab már tizenöt szereplővel is előadható, de akár ötvenen-hatvanan is szerepelhetnek benne.

Ha valaki alkalmasnak tartja magát a rendezésre, és hívást érez erre, beindíthatja a folyamatokat. Évekkel ezelőtt nálam is így történt ez. Részt vettem Henri Boulad jezsuita teológus lelkigyakorlatán, aki a végén azt mondta: Menjetek haza, és mindenki csináljon forradalmat a saját plébániáján! Gondolkodtunk, vajon mit is jelenthet ez. Ő pedig kifejtette: használjátok azokat a képességeket, amik ott vannak bennetek, az egyházközösségetek tagjaiban, de nem éltek velük, mert csak fogyasztók vagytok, akik eljár-tok a vasárnapi misékre, aztán hazamentek, és azt hiszitek, az Egyházban minden a papok feladata. A lelkigyakorlat előtt én is így úgy gondoltam:

az Egyház a papok, szerzetesek és szerzetes nővérek közössége, akik kiszolgálják minket. Akkor azonban ráébredtem: az Egyház én is vagyok, és ugyanolyan felelősséggel tartozom érte, mint a pap, a püspök, a pápa. Ha nem teszem bele azt a talentumot, amit a Jóistentől kaptam, akkor nem teljesítem a küldetésemet, nem járom be a saját utamat. Magamba néztem: mik az én talentumaim? A válaszom: mindenki tehetséges, és ha a közösségben foglalkozunk ezzel a képességgel, akkor ez a tehetség napvilágra jön. Mellénk áll az Isten, s mintha azt mondaná ezzel: örülök, hogy elővetted ezt a képességedet, amit adtam neked, segítke, hogy felszínre hozd, együtt a közösséggel!

– Gondolom, mindezt megtapasztalta az évek során.

– Igen. És még valami: évszázadokon keresztül valamennyi szerzetesiskolában – a ferenceseknél, a jezsuitáknál, a piaristáknál –, mindenhol színjátékokat írtak és adtak elő, volt olyan iskola, ahol hivatott. Vajon miért? Mert együtt, közösségben hozták létre a színművet. Számomra is erről szól a színjátékkalkotás. A próbafolyamat során megtanulom tisztelni a mások véleményét. Nemcsak az én akaratom valósul meg, hanem a másik ember, a közösség akaratára is. S így eljutunk a „legyen meg a te akaratodig”. Sok bennünk a gátlás. Nálunk is voltak, akik azt mondták: soha nem álltam színpadon, nem merek megszólalni. Akik ezzel a hozzáállással kezdtek

neki a színjátszásnak, azok közül ma az egyik ilyen fiú, illetve egy idősebb férfi nagy szerepeket játszanak, hosszú szövegeket mondanak. Kiállnak a közösség elé, s ezzel a hitüket is képviselik. Sok embernek gondja van azzal, hogyan adja tovább az evangélium jó hírét. Tettekkal, szavakkal, szeretettel? Ha ott állok a színpadon, és eljátszom a passióban egy szerepet, utána sokkal könnyebben beszélek a hitemről a közösségben vagy nem hívók előtt, mert megtapasztaltam, mit jelent képviselni Isten ügyét. Fontos emellett az is, hogy akik a színpadon szerepelnek, illetve akik nézik, hallgatják őket, sokszor az előadás hatására érik meg

”

Mindenki tehetséges, és ha a közösségben foglalkozunk ezzel a képességünkkel, s ha szeretnénk tenni valamit Isten szolgálatában, akkor ez a tehetség napvilágra jön

a bibliai üzenetet. Amit csak olvasok, az nem mindig jön át. Viszont látom, hogy amikor a színpadon egy jelenet életre kel – Jézus elesik a keresztrel, Cirenei Simon átvesszi a terhet, megtörténik a keresztre feszítés –, akkor kiül az emberek arcára a döbbenet, miközben nézik a passiót. Az előadás végén pedig nincs taps, ott ülünk hosszú percekig néma csöndben. Többen azt mondják: bekerültem egy jeruzsálemi utcába, megértettem egy evangéliumi gondolatot, látom végre, miről szól ez az egész. Ötven-hatvan ember közös jelenlétében én is a történet részévé váltam, közel kerültem Krisztushoz. Nálunk a passióban ott van a főszereplő, aki Krisztus szerepét játssza, és valaki, aki szükség esetén helyettesíti őt. Az egyik civil ruhás próbára nem tudott eljönni a főszereplő. Aki beugrott helyette, fantasztikusan odatette magát. A próba után ugyanolyan csönd volt a színészek között, mint az elő-

adások után, többen sírtak is. A Krisztust játszó szereplő civilként is döbbenetesen hiteles volt, a többiek ott voltak vele együtt a Golgotán. Ehhez hasonló csodák születnek a passió során, mert az előadás kinyitja a lelkünket, Jézushoz visz minket.

Hiszem, hogy a képzés során átadhatók lesznek az alapvető tudnivalók a beszédtempóról, a mozgások leegyszerűsítéséről. Az amatőr színjátszás résztvevői néha hajlamosak túljátszani a szerepüket. Egy ilyen környezetben viszont rájövünk, hogy nem mi vagyunk a főszereplők, hanem ott van velünk Isten, ezért mindent egyszerűvé, tisztává kell tennünk. Azt szoktam mondani a szereplőknek: próbálj egyszerűen beszélni, minél egyszerűbben, és akkor átítatódnak a szavaid azzal a jelentéstartalommal, ami ott van az evangéliumban. Az örömhír így megszólal majd a hangod által. És a színészek mellett van még egy fontos szereplő: a néző. Ha nem próbálom a szájába rágni, hogy mit akarok üzeni neki, hanem csak tiszta egyszerűséggel felmutatom a történetet, akkor a képzelet dolgozni kezd, és a nézőtérén ülő emberben megszületik az a gondolat, üzenet, amit Jézus szeretne átadni nekünk a kín-szenvedése által.

– Mennyi ideig tart a képzés?

– Az alapképzés egynapos, délelőtt tíztől este hatig tart, nyolc órában. Tartunk egy vezető előadást a passiójátékok múltjáról, majd rögtön átérünk a gyakorlatra: hogyan áll fel a színpadi tér, miként kell tömeget mozgatni, hogy állunk meg és beszélünk a színpadon, milyen gesztusokat használunk. Színházi helyzetgyakorlatokat fogunk végezni, belehelyezkedünk Jézus vagy éppen valamelyik másik figura szerepébe. Megmutatjuk a próbarendet is, azt, hogy legkevesebb hány próba szükséges a passió létrehozásához. Színházi, szervezési, technikai alapismereteket adunk át a résztvevőknek.

– Nem kevés az egynapos képzés?

– Nem, mivel nyolcévi tapasztalat áll már a hátunk mögött. 2015-ben alakult meg Pasaréten a színjátszó körünk, több mint húsz bemutatón vagyunk túl, és immár öt éve játszunk passiót. Kialakult egy olyan csapat, amelynek több tagja mondhat magáénak rendezői, szervezői gyakorlatot. Nem egyedül vagyok, itt van mellettem például Gábor Mónika építésmérnök, akit professzionális színházi produkciókba is magammal viszek rendezőasszisztensnek és rendezőnek, az ő tudása valóban kiemelkedő. De rajta kívül is vannak, akik profi szinten teljesítenek a színpadon.

– Kik lesznek az előadók?

– A képzés oktatói a pasaréti plébánia vezetője és szín-

játszói lesznek: Lengyel Donát ferences szerzetes, Gábor Mónika, Sótornyai Gergely, Huszár Orsolya színháztörténész. A plébániánkhoz tartozik Tordai Teri Kossuth-díjas színművész, aki a színészi jelenlét alapjairól fog beszélni. Felkértük Kuzmányi Istvánt, az *Új Ember* főszerkesztőjét is, hogy mondja el gondolatait, tapasztalatait a közösségalkotásról. Bárki jelentkezhet, nincsenek korhatári megkötöttségek. Csak szülessen meg a jelentkezésben a gondolat: de jó lenne, ha a mi templomunkban is előadnánk passiót az idei nagyhéten! Olyan embereket várunk, akiknek legalább némi tapasztalatuk van arról, hogyan kell összefogni egy közösséget. Nagyon lényeges, hogy a plébános teljes szívvel álljon a passió előadása mellé, támogassa annak bemutatását. Ez azért fontos, mert templomi szervezésről beszélünk. A passiót egyébként nem feltétlenül a templomtérben kell előadni, lehet a templomkertben vagy a templomhoz tartozó közösségi térben is. Mint már említettem, ezzel az egynapos képzéssel lefedtetjük azokat az alapokat, amelyekkel már el lehet indulni. A továbbiakban pedig egyénileg segítjük a szervezők munkáját, és lesz konzultációs nap is. Javaslatot teszünk arra, hogyan helyezzék el a színpadteret a templomban, fény- és hangtechnikai tanácsokat is adunk. Megmutatjuk, hogyan tárolják és használják a jelmezeket. A helyszínen logisztikai segítséget adunk az előadás megvalósításhoz.

– Tehát ha például a bodajki Segítő Szűz Mária-kegytemplomban az idei nagyhéten a plébániaközösség passiót szeretne bemutatni, elmennek és segítenek nekik.

– Így van. Mi úgy látjuk, hogy már tíz emberrel is előadható a passió, de akár ötvenen-hatvanan is játszhatnak benne. Akármennyi embernek tudunk jelmezt adni. Ami nagyon lényeges: a passió előadása szervesen illeszkedjen a nagyhét eseményeihez. Vagy virágvasárnap, vagy az azt megelőző napokon lehet előadni, esetleg a nagyhét első három napjának valamelyikén. Olaszországban és Dél-Amerikában rengeteg helyen mutatnak be passiót, rendszerint nagypénteken. Nálunk vidéken néhány helyen adnak elő passiót. Budapesten viszont templomi passió a legjobb tudomásunk szerint csak Pasaréten van. Pedig fontos lenne, hogy minél több helyen legyen. A cél itt a közösségépítés, az ünnep átélése.

– Meddig lehet jelentkezni a képzésre?

– Február 3-ig, a *pasaret.amiarcaink@gmail.com* e-mail-címen. Az egynapos képzések helye és ideje: Budapest, Pasarét, február 5. vagy február 12., 10 és 18 óra között.

**Bodnár Dániel
Fotó: Lambert Attila
(archív)**

IMAÓRA

Kútvoľgyi Szűz Mária-engesztelőkápolna: engesztelő virasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órá-tól pénteken 5 óráig az Oltáriszentség előtt. 22 órakor szent-mi-se. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Űllői út 75–77.) szentségimádási rendje: hétköznap 8 órá-tól 18 óráig, vasárnap 12 órá-tól 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 órakor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett misészán-dékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén Erdő Pé-ter bíboros celebrálásával papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikon a templom karítaszcsoportjának szándékára, a har-madikon az imalá-dába elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütör-tökön 20 órá-tól péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirasztást tartunk Magyarország, a magyarság lelki megújulásáért. 21 óra-kor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

Elsőpénteki missziós konferenciabeszédek a magyar családokhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 órakor kezdődő szentmisék után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homiliáról. Mindenkit szeretettel várnak. Bővebb információ: <https://www.varos-majoriplebania.hu/>

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szent-mi-sét minden hónap első keddjén 17 órakor a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V., Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Mó-ricz Zsigmond út 141.): március 1-jén 18 órá-tól 4-én 13 óráig Kovács Cs. Albert atya lelkigyakorlata: „Az Isteni Irgalmasság”. Március 16-án 18 órá-tól 19-én 13 óráig Dr. Gál Péter atya lelki-gyakorlata: „A gyógyító és szabadító Jézus”. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

Bánatszelidítő. A halál közelségével és a gyász fájdalmá-nak terhével küzdőknek, valamint a mindennapi veszteségein-ken való továbblépéshez szeretnénk segítséget nyújtani sors-társcsoportjainkban. Találkozás a Pasaréti Közösségi Ház (Bu-dapest II. kerület, Pasaréti út 102.) első emeleti termében két-hetente szerda délelőtt 10 órá-tól 11.30-ig, a Szent Anna Plébá-nia (Budapest I. kerület, Aranyhal u. 1., a Batthyány téren, a templom mögött) alsó hittantermében pedig kéthetente szerda esténként 18 órá-tól 19.30-ig. Időpontok: 2023. január 18.; fe-bruár 1., 15.; március 1., 22. (!); április 12., 26.; május 10., 24. Az együttléteket – segítő sors társakkal – Tegzes Katalin SA nővér vezeti.

MÉCS Napok – Lelkigyakorlat fiatal pároknak, melyet a MÉCS-ben szolgálatot vállaló papok és házaspárok szerveznek minden érdeklődőnek. Szeretettel várják az együtt járó és je-gyespárokat, valamint a három éven belül házasodott házaspá-rokat a következő alkalomra: 2023. február 3–5., péntek estétől vasárnap délutánig, a Budatétényi verbita Szent Arnold Lelki-gyakorlatos Házba (Budapest XXII., Bajcsy-Zsilinszky u. 3–5.). A programot Harkai Gábor atya vezeti. Jelentkezési határidő: 2023. január 29., vasárnap. További információ: <https://mecs-honlap.hu>

„Minden vég egy új kezdett” címmel lelki napok, a Szív Lel-kiségi Központban (Tahi, Villator 7–9. T.: 06/26-387-162.). Sze-retettel hívunk és várunk megfontolásra és elcsendesedésre mindenkit, akit megszorított a gyász, megbénít a veszteség. Időpont: 2023. április 14., péntek 14 órá-tól április 16., vasárnap 14 óráig. Előzetes jelentkezés szükséges a programvezetőnél, Tegzes Katalinnál: tegzesk@hotmail.com, 06/30-462-9272. Hozza magával személyes holmiját, törölközőt, és jelezze, ha diétát kér! Megközelítés: Volánbusz, Tahi – Hídfő mh., a Bartók Béla úton felfelé.

Kána-hét 2023-ban – Lelkigyakorlat házaspároknak július 2–8. között a Chemin Neuf lelkigyakorlatos házban (3943 Bod-rogalasz, Kastély utca 1.). A Kána-hétre a párokat gyermeke-ikkel együtt hívjuk, a gyermekek programjáról korosztályok sze-rint gondoskodnak tapasztalt segítőink. Mindenkit várunk, nem feltétel az egyházi vagy polgári házasság. A jelentkezés határ-ideje február vége (vagy a szabad férőhelyek erejéig). Bővebb információ: a 06/30-933-1005 és a 06/30-724-2448 telefonszá-mon (Sósokuti-Varga Gergő és Luce), illetve e-mail-ben a kana.magyarorszag@chemin-neuf.org címen.

ALBÉRLET

PÉCSEN, a Petőfi utcában, egyetemek közelében kiadó egy 40 nm-s, egyszobás, összkomfortos lakás. Érdeklődni: 06/30-286-1425

ÁLLÁS

ONLINE MARKETING feladatokra, heti néhány órai megbízás-sal, gyakorlattal rendelkező munkatársat keres a Lepramisszió – Magyarország. A jelentkezéseket a 06/30-638-4736 számon várjuk.

ELTARTÁS

KATOLIKUS érzelmű hölgy vagyok, szívesen kötnék eltartási vagy életjáradéki szerződést idős hölgygel vagy úrral, Budapes-ten és vonzáskörzetében. Katolikus iskolában gyógypedagógiai asszisztensként dolgozom. Keressen bizalommal! T.: 06/20-233-2125

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átvesszünk. Bu-

HITÉLETI CSOPORT KÁRPÁTALJAIÁKNAK

A Kárpátaljáról érkezett katolikus hívek számára hitéleti csoport alakul a budapest-pasaréti Pádulai Szent Antal Plébá-nián (Budapest II., Pasaréti út 137. A hittantermet a templom jobb oldalán lévő porta felől lehet megközelíteni). A cél az, hogy a csoport segítsen az új életkörülmények között megtalálni az Egyházhoz tartozás erősebb szálait, és tagjai egymásnak is tá-maszt nyújthassanak jelenlegi életkörülményeik hittel való meg-élésében. A csoportot Lengyel Donát ferences atya vezeti, aki maga is majd egy évtizeden át volt a nagyszőlősi ferences misszió tagja. Időpont: minden hónap 4. csütörtökén, 19.30 órá-tól. A jelentkezéseket a pasapleb@gmail.com címen várják.

KÉPZÉS

A Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola mint Kelet-Magyarország egyetlen katolikus pedagógusképző felsőfokú intézménye lehetőséget biztosít a kétszakos osztatlan tanárképzésre. A hittanár szak mellé a jelentkezők így angol, etika, földrajz, magyar, mozgókép- és médiaismeret, német és történelem szakokat választhatnak a Miskolci Egyetemen, va-lamint ének, magyar, történelem szakokat a Nyíregyházi Egye-temen. A felvételi vizsga pályaalkalmassági és általános hittani ismeretek írásbeli és szóbeli vizsgájából áll. A felvételi szándé-kot a főiskola saját jelentkezési lapján is kéri jelezni. Az írásbeli vizsga helyett a felvételiző kérheti a hittanérettségi eredményé-nek beszámítását is. A jelentkezés határideje: **2023. február 15.** További információ: <https://szentatanaz.hu/>, vagy keresse a Tanulmányi Osztályt a +36 42/597-607, illetve a +36 42/597-600/250 mellék telefonszámon.

MEGHÍVÓ

Keresztény-zsidó imaórát tartanak Budapesten az öku-menikus imahét 8. napján, január 22-én, vasárnap 17 órá-tól az Avilai Nagy Szent Teréz-plébániatemplomban (Budapest VI., Pethő Sándor u. 2.). Mottó: „Tanuljatok meg jót cselekedni, tö-rekedjete az igazságra!” (Izajás 1,17) Az imaórán ígét hirdet Erdő Péter bíboros és Fröhlich Róbert főrabbi. Közreműködik a Dohány utcai zsinagóga kántora, valamint az Imperfectum együttes.

Emlőbetegek Szent Agáta-miséje az óbudai főplébánia-templomban (az Árpád híd budai hídfőjénél) 2023. január 28-án, szombaton, 18 órá-tól. Ünnepi mise keretében köszöntjük Szent Agátát, az emlőbetegek védőszentjét az óbudai főplébá-nia, a Curate Infirmos Orvosközösség és a Magyar Rákellenes Liga szervezésében. Főcelebráns: Tercsi Zoltán protonotárius kanonok. Közreműködik a Loreum Ipsum Kvartett Ress Tamás vezetésével és a sárszentágotai Csillagfűrt Nyugdíjas Klub énekkara Sashalmi Györgyné vezetésével. Elhangzik: Antonio Lotti *A-dur* miséje, valamint Szokolay, Bárdos és Rapicavoli mű-vei. Minden érintettet és érdeklődőt szeretettel várunk. Imád-kozzunk együtt az emlőbetegek gyógyulásáért!

PÁLYÁZAT

Először hirdeti meg a Katolikus Családszervezetek Európai Föderációja (Federation of Catholic Family Associations in Eu-rope – FAFCE) az európai művészek versenyt „Ki nekem Szent József?” címmel. A pályázat célja, hogy a jelentkezők a különböző művészeti ágakon keresztül mutassák meg, hogyan látja a ma embere Szent Józsefet, aki a Katolikus Egyház és a munkások védőszentje, az apák példaképe, a jegyesek pártfo-gója. Versenykategóriák: festmény, grafika, szobor, kerámia, festett üveg, videó, előadóművészetek, tánc, fénykép, zene, képregény. A pályamű leadási határideje: 2023. március 3. Bő-vebb információ: <https://csaladegyhasz.hu/>

TANFOLYAM

A Magyar Képzőművészeti Egyetem ismét meghirdeti tan-folyamát „Liturgia – Művészettörténet – Műtárgy...”, ami az egy-házitörténetből kiharadt: ismeretterjesztő előadások szakrális témákban, művészettörténeti megközelítésben” címmel. Az egy szemeszteren át tartó ismeretterjesztő előadássorozat célkö-zönsége pedagógusok, egyházi személyek, papok, diákok és mindenki, aki érdeklődik a téma iránt. A tanfolyam helyszíne a Magyar Képzőművészeti Egyetem (Budapest VI., Andrássy út 69–71.). Ideje: első szemeszter (10 alkalom, egyenként másfél órában), szerdánként 18.15 és 19.45 óra között. A tanfolyam kezdete: 2023. február 15. További információ: <https://www.-mke.hu/aktualis> A jelentkezési lapokat 2023. február 8-ig kell visszaküldeni a szakralismuveszet.tanfolyam@mke.hu e-mail-címre.

dapest VI., Andrássy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő-szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra között.

RÉGISÉGEK, műtárgyak és antik tárgyakból álló hagyaték fel-vásárlása azonnal, fizetés készpénzben. Díjtalan országos ki-szállás! Festmények, szőnyegek, bútorok, ékszerek, porcelá-nok, szobrok. Varga István régiségkereskedő, műgyűjtő, Rugexpert Kft. Weboldalunkon leinformálhat üzletkötés előtt: www.rugexpert.hu Üzletünk: Budapest XIII., Hegedűs Gyula ut-ca 4. T.: 06/70-775-7804

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznál is. T.: 06/1-213-5726

ÓLOMÜVEG ABLAKOK restaurálását, tervezését, kivitelezé-sét több évtizedes tapasztalattal vállaljuk. Tóth Erzsébet. T.: 06/20-438-5993; www.uvegfestes-stainedglass.hu

A hirdetések tartalmaért és azok valódiságáért a hirdető vállal felelősséget.

A BUDAPEST-KELENFÖLDI SZENT GELLÉRT PLÉBÁNIA EGYHÁZI FENNTARTÁSÚ URNATEMETŐJÉBEN URNAFÜLKÉK MEGVÁLTÁSÁT, valamint ZÁRTSZÓRÁSOS TEMETÉS LEHETŐSÉGÉT KÍNÁLJA.

Temetőnk minden nap 8 – 18 óráig látogatható.

Urnairoda nyitvatartása:

Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig

Telefon: 1/203–8912; E-mail: urnairoda@szgp.hu

Plébániai iroda nyitvatartása:

Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig

Telefon: 1/203–8915; E-mail: iroda@szgp.hu

Templomunk miserendje:

Vasárnap: 9.00, 11.00 és 18.00

Hétköznap: 7.00 és 17.00 Szombaton 7.00 és 18.00

Cím: 1115 Budapest, Bartók Béla út 149.; Honlap: <https://szgp.hu>

Keressen minket a Facebookon is!

100 új

„régí” könyvvel bővítettük a **Keresztény Antikvárium kínálatát!** Különleges, régebben megjelent könyvek, főleg a lelki életéről, hitről, valamint egyéb komoly, teológiai munkák, amelyek talán már soha többé nem jelennek meg valódi könyvként, papíron... Nézzon körül mielőbb a **Keresztény Antikváriumban**, hogy le ne maradjon egy olyan műről, amelyet esetleg már régóta keres!

Itt található: www.szentgellertkiado.hu a nyitólapon balra fent

MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT március 11-15. | 5 nap | 114.900 Ft/fő

AZ ISTENI IRGALMASSÁG ÜNNEPE ZARÁNDOKLAT LENGYELORSZÁGBA április 12-16. | 5 nap | 129.900 Ft/fő

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT REPÜLŐVEL április 28 - május 1. | 4 nap | 279.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT MÁRIACELLBE május 5-7. | 3 nap | 89.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT GÖRÖGORSZÁGBA SZENT PÁL APOSTOL NYOMÁBAN május 13-19. | 7 nap | 549.900 Ft/fő

ERDÉLYI ZARÁNDOKKÖRÚT ÉS A CSÍKSOMLYÓI BÚCSÚ május 24-29. | 6 nap | 134.900 Ft/fő

AACHENI BÚCSÚ 2023 ZARÁNDOKLAT NÉMETORSZÁGBA június 11-17. | 7 nap | 419.900 Ft/fő

FATIMAI ZARÁNDOKLAT július 5-10. | 6 nap | 379.900 Ft/fő

VIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA +36 20 500 5050 www.viasacra.hu

Ujember
KATOLIKUS HETILAP
Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • Ügyvezető: Tolonics Gergely
ISSN 0133-1205
KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.
LAPZÁRTA: 2023. JANUÁR 16.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István
Lapszerkesztő: Baranyai Béla • Lapszerkesztő-helyettes: Körössi László
Szerkesztőség: Agónás Szonja, Bodnár Dániel, Fábian Attila, Gátas Judit, Horogszegi-Lenhardt Erika, Hollósi Judit, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Náduvay Dorottya, Pállos Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet
Olvasószerkesztő: Koditek Bernadett
Korrekto: Szántó István • Tördelés: Mészáros Ákos
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.
Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • Tel.: +36/1-317-3933
www.ujember.hu • e-mail: mk@katolikus.hu

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3132; terjesztes@ujember.hu
Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén.
Egyéni egy példányos előfizetés belföldről negyedévre: 4680 Ft, fél évre: 9360 Ft, egy évre: 18 720 Ft.
Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).
Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu
Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu
Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:
+36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>

Küzdelem a lelkekért (1. rész)

Pártállami törekvés a parasztság és a vidéki gyülekezetek megtörésére 1956 után

Az Új Ember/Magyar Kurír és a Nemzeti Emlékezet Bizottsága együttműködésében Küzdelem a lelkekért címmel cikksorozatot indítunk az ateista pártállam egyházakkal szembeni tevékenységéről a hatvanas évek Magyarorszáján. Az első írást az alábbiakban közöljük.

Sorozatunk első részében bemutatjuk, hogy az 1959-ben kezdődő erőszakos téjesztési hullámmal a pártállam célja nemcsak a parasztság felszámolása volt, hanem a vidéki gyülekezetek ellehetetlenítése is. De a vallásos közösségek a maguk módján megpróbálták ellenállni.

Az 1956-os forradalom és szabadságharc leverését és az új berendezkedés stabilizálását

az „emberek tudatából”. Ekkor hozták azt az egyházi építkezésekre vonatkozó rendeletet, amely szerint a helyi tanácsok egyházi ingatlanra csak akkor adhattak ki építési engedélyt, ha azt az ÁEH jóváhagyta, sőt építőanyagot is csak az ő engedélyükkel vásárolhattak. A forradalmat követő átmeneti időszakot kihasználva az egyházi építkezések nagy lendületet vettek.

Búcsú a pálosszentkúti kegyhelyen. A felvétel 1969-ben készült

követően – amelynek része volt a kegyetlen megtorlás – a megerősödő pártállam harmadszor is nekifutott a paraszti társadalom felszámolásának. A pártvezetés 1958-ban döntött a gazdák földjeinek kényszerkollektivizálásáról, valamint vallásos világnézetének és értékrendjének lebontásáról. A helyi papokat, lelkészeket már a Rákosi-korszakban is igyekeztek rávenni a téeszkek melletti agitációra, amiről rendszeresen jelenteniük kellett az espereseknek, nekik pedig az Állami Egyházügyi Hivatalnak (ÁEH). Az újabb kampányban viszont a korábbi gyakorlattól eltérően legalább már nem várták el a papok „agitatori” fellépését az erőszakhullámban.

1962-ben az ÁEH irányításával országos pártvizsgálatot szerveztek, amelynek az volt a célja, hogy kiderítsék, a papok és a lelkészek hogyan viszonyultak a „mezőgazdaság szocialista átszervezéséhez”, a téeszkek „megszilárdításához”. A felmérés nyomán megállapították, hogy a téesztesítés az egyházakra is nagy hatással volt, „a papok döntő többsége reálisan látja, hogy a mezőgazdaság szocialista átszervezése az egész társadalomra nézve alapvető politikai, gazdasági és kulturális átalakulást jelent. Tudatában vannak, hogy e társadalmi átalakulás általában alapjaiban megrendítette az egyházak politikai, gazdasági és ideológiai helyzetét”.

1958-ban párthatározatban rögzítették, hogy az egyházakkal együttműködésre kell törekedni, de a „vallásos világnézet” elleni harcot folytatni kell, amíg csak el nem tűnik

Egy megyei tanácsi jelentésben megállapították, hogy az utóbbi években Bács-Kiskun „megye templomainak és plébániáinak közel felét kisebb-nagyobb összeggel” kijavították, felújították, nyolc új templomot építettek, sőt Kaskantyún folyamatban volt a kilencedik. A pénz nagy részét a hívek adták össze, de külföldről is érkeztek segítyek és építőanyagok, miközben a „kalákamunkának” is fontos szerepe volt. Kiemelték, hogy számos további törekvés van „új egyházközösségek, új lelkésziségek alakítására, beleértve új templomok és plébániák építésének szándékát is”. A levert forradalmat követő templomépítéseket elősegítette a hívők közösségek tenni akarásán túl a pártállam egyházpolitikájának átmeneti elbizonytalanodása is.

A Rákosi-kor terrorja után a hitélet is fellendült, messze túl azokon a „legális” határokon, amiket 1958-ban rögzítettek. Egy 1963-as jelentésben a Bács-Kiskun megyei pártvezetés megállapította: tudomásuk van arról, hogy „vezető egyházi személyek, még a lojálisak is, maximális követelményeket támasztanak papjaikkal szemben az adott keretek lehető legteljesebb kihasználását illetően. Szinte minden lehetőséget felhasználnak az egyszerű emberi figyelmességtől a szószékig”. Azt is rögzítették, hogy a papok „illegális” módszereket alkalmaznak, főleg az ifjúsági munka terén. Ezek közé tartozott a csoportos televíziónézés a plébánián, a zeneoktatás, a kirándulások szervezése, a társasjáték

Sárba ragadt a vassurányi Magyar–Szovjet Barátság TSZ lovaskocsija 1965-ben

Paradicsomot kapáló asszonybrigád a pilisi Hunyadi TSZ-ben 1968-ban

Búcsú Csatkán, az imádkozó Szent Szűz búcsújáró helyén 1962-ben

vagy a könyvkölcsönzés a plébániákon és ministráncsoportok szervezése. A falusiak körében családi rózsafüzér-imádkozást tartottak, és a hitbuzgalmi egyesületek, „mint a rózsafüzér-társulat, oltáregylet, Mária-lányok” gyakorlatát folytatták. Az ünnepeket, búcsúkat ugyanúgy megtartották, mint húsz-hu-

szonöt évvel korábban. 1963 májusában például Petőfiszáláson a szentkúti búcsúba közel ötezer járművel tizen-nyolcezer ember zarándokolt el. A papok, lelkészek munkáját segítették a képviselő-testületi tagok, illetve a presbiterok, a volt apák és szerzetesek, valamint az „utcaapostolok”, akik rendszeresen látogatták a körzetükbe tartozó családokat.

A forradalom és szabadságharc eltiprását követő években a vidéki emberekben felgyülemlett feszültség és tenni akarás, valamint a kényszerkollektivizálással szembeni ellenállás kifejezésére a Kádár-rendszer egyetlen legális ellenfele, az egyház és a hit megélé-

se nyújtott keretet. Mindez a templomépítésekben és a közösségi vallásos élet erősödésében mutatkozott meg.

Rigó Róbert történész,
a Nemzeti Emlékezet
Bizottsága
Hivatalának
tudományos kutatója
Fotók: Fortepan

HÍREK KÉPEKBEN

● Az év végén, december 30-án tartották meg év végi hálaadásukat a szombathelyi püspöki palota kápolnájában a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Szombathelyi Csoportjának tagjai Székely János megyéspüspökkel.

● A hívek pozitív visszajelzése és kérése alapján a Székesfehérvári Egyházmegyében ebben az évben is folytatják a közös imádságot Kaszap István és Bogner Mária Margit boldoggá avatásáért. A püspök felkérte paptestvéreit, a hitoktatókat, az ifjúsági vezetőket, tegyenek meg mindent, hogy a fiatalok megismerjék Kaszap István és Bogner Mária Margit életét, lelki gazdagságukat, akikben igazi keresztény példaképet láthatnak.

● Január 11-én a Kaposvári Egyházmegye Püspöki Hivatala munkatársai összegyűltek, hogy közös imádsággal ajánlják Isten oltalmába a püspökség dolgozóit, épületét és az oda betérőket. A házszentelést Varga László megyéspüspök és Tomanek Péter irodavezető végezte.

Madéfalvi veszedelem

Lovas zarándoklattel is emlékeztek

Immár 259 éve január 7-e a székelyföldi Madéfalván a jogaikért küzdőkre való emlékezés, az ártatlan áldozatok és a menekülni kényszerülők előtti tiszteltetés napja. Idén vízkereszt ünnepén, január 6-án lovas zarándoklattel is szerveztek, amelyen 51 lovas, közöttük sok fiatal járta be a Szépvízhez tartozó Szalonka völgyétől Madéfalvára vezető utat, Csíkrákos plébániatemplománál is megállva.

1764-ben beadvány szerkesztésére gyűltek össze a Szalonka völgyében a Mária Terézia határőrséget átszervező rendelete ellen tiltakozó csíki és háromszéki települések küldöttei. A mostani megemlékezés részeként is felkeresték a templomkertben eltemetett Zöld Péter plébános sírját, aki jelentős szerepet vállalt székely közössége szolgálatában a vérengzés, majd a megtorlások idején is.

„Nem vádaskodva, vagy bosszút forralva emlékeznek a keresztény ember a régmúlt idők eseményeire. Az ilyen emlékezésekre azért van szükség, hogy tanuljunk belőlük. S ma mit is tanulhatnánk belőlük? Azt, hogy mindig újra kell szerveznünk a társadalmi életet a keresztény alapokra, értékekre építve. Újra és újra meg kell erősíteni a törvénytisztelést, a munkaerkölcsöt, az egyéni és kölcsönös jogok és köteleességek tisztelben tartását. Bízunk abban, és ezért imádkozunk, hogy népünk jelenlegi vezetőinek törekvése ebben a tekintetben sok-sok sikert hozzon, s így népünknek ne csak dicső múltja legyen, hanem dicső jövője is” – mondta Tamás József nyugalmazott püspök a Siculicidium-kápolnában a madéfalvi vérengzés áldozatait felajánlott szentmisén január 7-én.

A liturgiát követően a helyi diákok felidéztek előadásukban a veszedelem idején történeteket, majd az obeliszknél folytatódott a tiszteltetés. Felszólalt Szentcsaba polgármester, Tanczos Barna környezetvédelmi miniszter és Varga Judit, Magyarország igazságügyi minisztere, aki többek között a szabadságjogokért küzdő székelyek mához szóló üzenetéről beszélt. „Madéfalva székelyei ragaszkodtak hagyományaikhoz, szabadságjogaik megtartását követelték, hittek Istenben és az igazságban, és ezen eszmék mellett kiállva néztek farkasszemmet egy birodalommal. Alkotmányjogi nyelvre lefordítva mondhatni: védtek szuverenitásukat, önazonosságukat. Bár a világ nagyot változott 1764 óta, a magyar alkotmányos identitás és

szuverenitás védelme most is mindennapos feladat” – mondta a miniszter, aki családjával együtt vett részt a megemlékezésen.

Jelen volt a bukovinai székely családból származó Potápi Árpád nemzetpolitikaért felelős államtitkár, Madéfalva díszpolgára is. Nyisztor Ilona pusztinai előadóművész énekeivel kísérte az emlékezést, amely Tamás József püspök áldásával és koszorúzással zárult. Január 7-én este Csíkszeredában a Mikó-vár fényfestésével emlékeztek a siculicidiumra.

Csúcs Mária
Forrás: Romkat.ro
Fotó: Szépvízért Egyesület/Daczó Dénes

Hentesek miséje Vácon

Január 8-án immár 232. alkalommal tartották meg a váci Fehérek templomában a hagyományos „hentesek szentmiséjét”. A közösség tagjai, akiket a közös hivatás szeretete köt össze, két év kihagyás után újra agapét szerveztek a szokásos liturgiát követően – olvasható a Váci Egyházmegye honlapján. A szentmisét Balázs András plébánoshelyettes mutatta be.

Juhász Péter köszöntötte a hentes- és mészárosközösséget a váci Fehérek templomában, ahol a szakma céhének zászlaja előtt is tisztelegtek. E találkozó a váciak számára igen jellegzetes és mély

gás érzetét kelti, a húsiparban letlekező anyagokkal érik el. Ennek alapja, hogy a felületeket több, akár tíz réteggel is kezelni kell egy olyan – a hentesek által készített – speciális anyaggal, mely megadja

gyökerekkel bíró közösségi alkalom, melyet idén 232. alkalommal ünnepeltek meg. A szentmisét Balázs András mutatta be, aki kiemelte a húsipari dolgozók hivatásuk iránti elkötelezettségét és a mögötte álló közösség értékeit. Érdekes észrevétel, hogy a hentes hivatás mennyire szétágazó, hiszen még a művészetben is megjelenik. A templomok díszítéseinél és az építészetben az arany hatását, mely a csillo-

gás érzetét kelti, a húsiparban letlekező anyagokkal érik el. Ennek alapja, hogy a felületeket több, akár tíz réteggel is kezelni kell egy olyan – a hentesek által készített – speciális anyaggal, mely megadja

Forrás és fotó: Váci Egyházmegye

Régészeti feltárások tamási templomában

Megtalálták az első plébános sírját is

Díszaitól megfosztott csupasz falak, letakart oltárképek és szobrok, elbontott padlóburkolat és munkagödörök fogadják a tamási Nagyboldogasszony-templomba betérőket. 2022 őszén megkezdődtek az 1700-as évek elején épült templom teljes külső és belső felújításának és feltárásának munkálatai régészek, építészettörténészek, műemlékvédelmi szakmémők és építésszek összehangolt közreműködésével.

A munkálatok első szakaszában restaurálás céljából elbontották a templomi padokat, a karzat apácárcsós borítását, elszállították a templomter szobrait, gyóntatószékét. Elbontották és a Pécsi Orgonakészítő Manufaktúrába szállították az orgonát, frontjainak és sípjainak restaurálása az örökségvédelmi engedély előírásai szerint megkezdődött. Felszedték és elbontották az épület teljes padlóburkolatát és -aljzatát, ezzel párhuzamosan megkezdődött a leendő új padozat síkjának kialakítása, szintezése, a süllyedések kiegyenlítése. A külső körítő főfalak mentén betonozott kábelcsatornát és páradiffúziós árkot alakítottak ki. A belső lábazat cementvakolatát eltávolították, ahol villanszerelési munkák falkábeleit helyezték el az engedélyezett örökségvédelmi terv szerint.

A műemlék templom felújításának teljes felügyeletét és ellenőrzését a Tolna Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztálya látja el. Az előzetes feltáró kutatásban a székszárdi Wosinsky Mór Megyei Múzeum Régészeti Osztályának munkatársai rétegvizsgálatokat végeztek a templom teljes alapterületén, illetve a falazatokon. A régészeti műszeres és fizikai feltárások mellett talajradaros fel-

tárást is végeztek a templombelső területén 4-5 méter mélységig.

A régészeti feltárások során – a levéltári adatokkal megegyező helyen – a templomhajóban találtak rá Győri Mátyás, a templom első plébánosa sírjára és földi maradványaira, aki a rendelkezésre álló adatok szerint 56 évesen hunyt el 1725-ben, és akit a papoknak járó legnagyobb méltósággal a templom hajójában temettek el. A felújítási munkák lezárását követően az egyházközség tagjai emléktáblát helyeznek majd el az első plébános emlékére.

A felújítás 2023. december 31-re fejeződik be, összköltsége a plébánia épületének felújításával együtt mintegy 548 millió 300 ezer forint, mely a Bethlen Gábor Alapkeze-

lő Zrt. támogatásával valósul meg. Egy magánszemély 40 millió forint értékű adományának köszönhetően pedig a templom orgonáját is teljesen felújítják.

Forrás: Pécsi Egyházmegye
Fotó: Göbölös Péter/Tamási Plébánia